

Broj 47
april 2023.

BILTEN

Poslovanje i planovi naftaša: Između velikih profita i izazovne budućnosti

TEMA:

Jasna Petrović Stojanović:
Šta je zeleni vodonik i čemu služi?

NNKS:

Srbija očuvala energetska stabilnost

AUTORSKI TEKST

Kiril Tjurdenjev: *Razvoj biznisa i nastavak energetske tranzicije*

INTERVJU:

Nenad Gujaničić: *Naftne kompanije će ponovo imati odličnu poslovnu godinu*

SADRŽAJ

UVODNIK

- 3** Stanislava Radojčić: Sinergija inovativnosti i iskustva

TEMA BROJA

- 4** Vladimir Spasić: Naftaši između velikih profita i izazovne budućnosti

INTERVJU

- 10** Nenad Gujaničić: Naftne kompanije će ponovo imati odličnu poslovnu godinu

AUTORSKI TEKST

- 12** Kiril Tjurdenjev: Razvoj biznisa i nastavak energetske tranzicije

TEMA

- 15** Jasna Petrović Stojanović: Šta je zeleni vodonik i čemu služi?

STRUČNI TEKST

- 17** Jelena Tucaković: Mladi i znanje kao glavni atom budućnosti

PARALELNI INTERVJU

- 20** Jelena Zlatanović ;Dragana Lalović: Koliko je važna komunikacija u naftnom i energetskom sektoru

AKTIVNOSTI NNKS-WPC

- 23** NNKS na Kopaonik biznis forumu: Srbija očuvala energetske stabilnost
24 NNKS na samitu energetike „SET- TREBINJE 2023“: Šta donosi energetska budućnost

DOSIJE

- 26** Deset odabranih vesti iz sveta nafte i gasa u 4. kvartalu 2022.

NAŠE ČLANICE - Aktivnosti u kvartalu

- 29** NIS
34 SRBIJAGAS
38 LUKOIL

Sinergija inovativnosti i iskustva

Od samog osnivanja Komiteta mladih profesionalaca NNKS-a, jedan od glavnih fokusa je izgradnja saradnje između mladih stručnjaka i iskusnijih kolega. Naftna industrija ima dugu istoriju, ali njen razvoj i napredak su vrlo izraženi poslednjih decenija, kao i brzina kojom se to dešava. Karakterišu je veliki potencijal i dinamičnost i veoma je bitno biti fleksibilan i prilagoditi se okruženju koje se stalno menja i stavlja nove izazove pred nas.

Verujem da ćemo se najbolje prilagoditi promenama i ići u korak sa njima ako se mladi i kolege sa iskustvom udruže i zajedničkim snagama usmere na ostvarenje zajedničkog cilja.

Mlađe generacije su osveženje za industriju i garantuju da će poslovanje bespogovorno uvek pratiti nezaustavljivi razvoj tehnologije. Fokusrani su na inovativne načine rešavanja izazova koji se pojavljuju danas, a opet istovremeno razmišljaju kako da iste primene i unaprede u budućnosti kada se neke nove promene dese. Inovacije su od velikog značaja za zadovoljavanje rastućih energetske potreba i zbog toga je razmišljanje izvan okvira koje odlikuje studente i mlade profesionalce bitan resurs za industriju.

Sa druge strane, procesi u naftnoj industriji su kompleksni i potreban je određen period učenja da se savladaju. Ovde je prenos znanja od suštinske važnosti. Motivisane mlade osobe dolaze u industriju sa svežim idejama, a kolege iskusnijih generacija su tu da svoje dugogodišnje iskustvo pokušaju na najbolji način da prenesu mlađim kolegama. Rezultat je najbolji kada jedni utiču na druge i dopunjuju se.

Posebno je važna saradnja sa fakultetima i studentima, koji su veoma entuzijastični i sa kreativnim pogledima na probleme koji se javljaju u struci. Ukoliko bi im se dali konkretni saveti i smernice za stručni i tehnički razvoj, bili bi još spremniji i više upućeni pre nego što zvanično krenu da rade na konkretnim poslovima. Takođe, u energetskom sektoru gde su uvek pretežno dominirali muškarci danas imamo veliki broj studentkinja koje žele da se bave naftnim inženjerstvom i mladih žena koje već uspešno grade svoje karijere u ovoj sferi.

Plan Komiteta mladih za naredni period je da se organizuje što je više moguće radionica i gostujućih predavanja članova NNKS i predstavnika matičnih firmi članica na fakultetima.

Komitet će nastaviti i da pruža podršku u aktivnostima i promociji mladih, a kroz upoznavanje sa aktuelnim trendovima u industriji, povezivanjem sa ekspertima iz relevantnih industrija, učešće mladih na događajima od značaja za energetski sektor, kako u zemlji tako i u inostranstvu.

Potrudimo se da Komitet bude platforma gde će studenti i mladi profesionalci imati priliku da razmenjuju svoje stavove i ideje, kako među sobom, tako i sa iskusnijim kolegama. Različita mišljenja, inovativnost, diskusija, vizija i iskustvo daju odgovore na izazove sa kojima se susrećemo i ispisuju put ka energetske tranziciji.

*Stanislava Radojčić,
generalni sekretar Komiteta mladih
profesionalaca NNKS-a*

TEMA

Naftaši između velikih profita i izazovne budućnosti

Kako su poslovali vodeći globalni naftaši u 2022. godini, kakvi su planovi za ovu godinu, šta o tome kažu čelni ljudi najvećih naftnih kompanija i da li menjaju planove energetske tranzicije

Piše Vladimir Spasić

Posle istorijski rekordne 2022. godine naftni sektor očekuje još jedna godina sa visokim profitima, ali verovatno ne kao prošle godine. Može se reći da energetska kriza pojačana ratom u Ukrajini i sankcijama prema Rusiji, zemlji koja je među najvećim proizvođačima i izvoznocima fosilnih goriva, nisu nanele nikakvu štetu naftno-gasnim kompanijama - naprotiv.

Zanimljivo je da su rekordni profiti čak neke od naftnih kompanija podstakli da razmišljaju i o usporavanju planova za dekarbonizaciju, dok su za sve, čini se, još jedan dokaz da fosilna goriva imaju dobru budućnost. Prepreka dobrim rezultatima u 2023. mogli bi da budu inflacija i oporezivanje ekstraprofita - kako odlično poslovanje doživljavaju, zasad, samo vlade u Evropi.

Ipak, shvatanje poruke koju energetska kriza šalje u vezi sa energetsom tranzicijom, moglo bi dugoročno da utiče na naftno-gasni sektor. Zasad se nameću dva osnovna stava: da je ubrzala odnosno da je usporila energetske tranzicije.

Rezultati najvećih naftnih kompanija u 2022.

Početak februara ove godine obeležile su objave naftnih kompanija o istorijski rekordnim profitima. Exxon je zabeležio dobit od 55,7 milijardi dolara, Shell od 39,9 milijardi dolara, Chevron od 36,5 milijardi dolara, TotalEnergies 36,2 milijarde, BP od 27,7 milijardi i ConocoPhillips 18,7 milijardi dolara.

Ali, mejdžorse je pretekao niko drugi do Equinor sa 74,9 milijardi dolara, što je direktna posledica činjenice da je ova kompanija dobrim delom nadomestila prekinute isporuke prirodnog gasa iz Rusije u Evropu.

Naravno, najveća naftna kompanija - Saudi Aramco imala je i najveći profit - 161 milijardu dolara. Osim velikih profita mejdžorsi su, sa izuzetkom kompanije ConocoPhillips, smanjili svoja dugovanja, pa su na kraju 2022. dugovale 100 milijardi dolara, što je najmanje u poslednjih 15 godina. Dug je dostigao rekord od 270 milijardi u 2020.

Glavni razlog za dobre rezultate su, naravno, visoke cene koje su posledice Zapadnih sankcija prema Rusiji, rata u Ukrajini i nestabilnosti koja je zbog svega toga nastala. Cena nafte Brent prvog dana trgovanja u 2022. bila je 78 dolara, a poslednjeg 85. Najvišu cenu dostigla je 8. marta kada je prešla 130 dolara i to je ujedno bila najviša cena od 2014. godine.

U drugoj polovini godine cena je počela da pada, najviše zbog očekivanja da će tražnja biti smanjena usled nadolazeće recesije. Ali, ni to pojeftinjenje nije ugrozilo više nego dobro poslovanje naftnih kompanija.

Profit kompanije Saudi Aramco od 161 milijarde dolara predstavlja rast od 46 odsto u odnosu na 2021. Najveća svetska naftna firma je objavila da će isplatiti 19,5 milijardi evra na ime dividende za IV

kvartal, što je rast od četiri odsto u odnosu na III kvartal.

Odbor direktora, takođe, je predložio izdavanje bonus deonica, tako što će akcionari dobijati po jednu ovakvu deonicu na svakih deset koje imaju. Kapitalni izdaci su u 2022. porasli 18 odsto na 37,6 milijardi dolara, a očekuje se da će porasti na između 45 i 55 milijardi dolara u narednim godinama, saopštila je kompanija.

Dobit kompanije Exxon uvećana je više od 140 odsto u odnosu 2021. i dostigla je skoro 56 milijardi dolara. Dosadašnji rekord bio je 45,2 milijarde dolara iz 2008. godine, kada je nafta dostigla 142 dolara po barelu ili 30 odsto iznad prošlogodišnje prosečne cene.

Ogroman profit nije promakao ni američkom predsedniku, pa je Džo Bajden izjavio da je Exxon prošle godine zaradio više novca nego Bog! Kompanija je saopštila da su osim povoljnih kretanja na tržištu, rekordnom profitu doprinela i drastična smanjenja troškova tokom pandemije, preneo je CNBC. Ukupne investicije dostigle su 22,7 milijardi ili 37 odsto više nego godinu ranije.

Darren Woods, direktor kompanije, izjavio je da su investicije pokrenute pre i tokom pandemije osigurale energente koji su bili potrebni građanima kada je krenuo oporavak.

Ali, nije sve bilo tako sjajno, smatraju naftni giganti. Exxon je saopštio da je pretrpeo štetu od 1,3 milijarde dolara u četvrtom kvartalu najvećim delom zbog poreza na ekstraprofit ili neočekivani profit

kompanija (eng. windfall profit tax), koji je uvela EU, ali i Velika Britanija.

Njihove vlade smatraju da nije pošteno da kompanije koje se bave prodajom energenata, među kojima su one iz naftnog sektora, beleže rekordne profite, dok građani i firme jedva uspevaju da plate račune, iako dobijaju ogromne subvencije od svojih država. Procena EU je da bi 27 članica na ovaj način moglo da prihoduje 25 milijardi evra. Exxon, inače, tuži EU, tvrdeći da ovaj novi porez prevazilazi njena ovlašćenja.

I Shell je saopštio da očekuje da će trošak poreza na ekstraprofit u EU i Velikoj Britaniji u poslednjem kvartalu 2022. godine dostići dve milijarde dolara. Wael Sawan, direktor kompanije, priznao je da su na kraju krajeva porezi stvar o kojima odlučuju vlade, preneo je CNBC, ali je i upozorio da kompanije, kao što je ona koju vodi, moraju da ulože milijarde dolara da bi podržale energetska tranziciju.

Preduslov za takva ulaganja, dodao je, je bezbedna i stabilna investiciona klima. A, stabilnost narušavaju, kako kaže, neočekivani porezi ili ograničenje cena. Visoki profiti nisu, zvanično, promenili strateške ciljeve naftnih teškaša, osim u slučaju kompanije BP, dok Shell o tome razmišlja.

BP je tako odlučio da ublaži ciljeve za smanjenje emisija sa 35-40 odsto do 2030. na 20-30 odsto. Promena je obrazložena potrebom da se nastavi sa ulaganjem u naftu kako bi se zadovoljile trenutne potrebe.

Bernard Looney, šef kompanije, ne vidi ovu promenu kao odustajanje od zelene tranzicije. Skoro u isto vreme, u intervjuu listu Times, Wael Sawan, šef kompanije Shell, izjavio je da nije pametno smanjiti proizvodnju nafte. Shell je prethodno saopštio da je njegova proizvodnja dostigla vrhunac 2019. i da će se smanjivati svake godine do 2030.

Ali, Sawan kaže da analiziraju šta je pravi potez u skladu sa tržišnim kretanjima jer je smanjenje proizvodnje bilo veće od planiranog.

Uveren sam da će svetu nafta i gas biti potrebni još dosta dugo, pa smanjenje proizvodnje nije pametno, poručio je Sawan.

Izazovi pred globalnim naftnim sektorom: nema suštinskih promena, ali nedostaju investicije

Teško da bi se šta moglo zameriti šefovima ove dve kompanije u trenutku kada im fosilna goriva donose rekordne profite. Ali, energetska kriza možda krije i druge poruke.

To bi se moglo zaključiti iz izveštaja BP Energy Outlook 2023 sa projekcijama do 2050.

Očekuje se da će globalna potražnja za naftom dostići vrhunac između kasnih 2020-ih i ranih 2030-ih, pošto ruska invazija na Ukrajinu ubrzava ulaganja u čistu energiju, a vlade nastoje da pojačaju energetska bezbednost većim udelom obnovljivih izvora energije u energetsom miksu, poručio je BP. Ali, i upozorio da razmere ekonomskih i društvenih poremećaja u protekloj godini povezani sa gubitkom samo delića isporuka svetskih fosilnih goriva skreću pažnju da prelazak sa ugljovodonika na čistu energiju mora da bude dobro isplaniran.

U sva tri scenarija ovog Izveštaja potražnja za naftom opada pre svega zbog smanjenja potrošnje u drumskom saobraćaju, gde vozila postaju efikasnija i sve više koriste alternativna goriva.

Povodom Izveštaja, Spencer Dale, glavni ekonomista BP-ja, rekao je da zemlje žele da ojačaju svoju energetska sigurnost smanjenjem zavisnosti od uvozne energije - kojom dominiraju fosilna goriva - i

da umesto toga imaju pristup domaćoj energiji - koja će dobrim delom dolaziti iz obnovljivih i drugih nefosilnih izvora.

Dobro planiranje prelaska na zelenu energiju usko je povezano sa problemom na koji naftne kompanije godinama upozoravaju.

Hronični problem nedovoljnih investicija u sektor ugljovodonika održaće globalnu ponudu na granici, upozorio je Amin Nasser, čelnik najveće svetske naftne kompanije Saudi Aramco, u intervjuu za CNBC.

S obzirom na to da se očekuje da će nafta i gas biti suštinski važni, kako smatra on, u doglednoj budućnosti, rizici nedovoljnog ulaganja su realni, pa i njihov uticaj na rast cena.

Inače, Saudijska Arabija, i na nacionalnom i na kompanijskom nivou, zagovara stav da bi u cilju sprečavanja kratkoročnih nestašica goriva trebalo nastaviti finansiranje i fosilnih goriva i zelene tranzicije.

Slično upozorenje izneo je i Haitham Al-Ghais, generalni sekretar OPEK-a, na čuvenom okupljanju naftno-gasnog sektora - konferenciji CERAWEEK u Hjustonu. On je istakao da će svet morati da uloži 12,1 bilijardu dolara do 2045. godine u sva tri segmenta naftnog sektora da bi odgovorili na očekivanu potražnju.

On je još jednom ponovio da u mnogim delovima sveta ljudi i dalje nemaju pristup električnoj energiji i čistom gorivu za spremanje hrane.

Napori da se postigne prava ravnoteža između čiste, jeftine i sigurne energije moraju uzeti u obzir energetska stvarnost, rekao je Al-Ghais, i dodao da američke i evropske diskusije o energetska tranziciji ne znače ništa u delovima sveta u kojima ljudi nemaju struju u svojim domovima.

Pomenuti porez na ekstraprofit, prema stavovima naftnih kompanija, upravo će izazvati suprotno od očekivanog - smanjiće investicije, pre svega, tamo gde se naplaćuje.

Darren Voods, direktor kompanije Exxon, izjavio je da preispituju svoju ulogu u Evropi s obzirom na porez na ekstraprofit.

Vlade, smatra on, imaju važnu ulogu u energetskej tranziciji tako što podstiču razvoj novih energetskih tehnologija, ali ne smeju da ugrožavaju snabdevanje naftom kako bi se zadovoljila svetska potražnja.

Bernard Looney, direktor BP-ja, bio je još direktniji i poručio je da bi nedovoljna ulaganja u naftu i gas mogla da potkopaju prelazak na zelenu energiju. Manjak fosilnih goriva na tržištu, kako on vidi, izazvao bi skokove cena i stvorio ekonomsku nestabilnost koja bi mogla da potkopa podršku energetskej tranziciji.

Aktuelni trenutak naftno-gasnog sektora možda je najbolje sumirao u svom autorskom tekstu za Upstreamonline Anders Opedal, šef kompanije Equinor, kada je rekao da je potreban pragmatičan kompromis između energetske bezbednosti i energetske tranzicije.

Kada razmišljam o balansiranoj energetskej tranziciji, mislim da moramo da se potrudimo da stvorimo nove izvore energije pre nego što uklonimo stare, rekao je Opedal.

On je podsetio i na izjavu koju je dao Fatih Birol, izvršni direktor Međunarodne agencije za energetiku (IEA) da energetska kriza nije rezultirala velikim povećanjem globalnih emisija, čega su se mnogi plašili, jer su obnovljivi izvori energije pomogli da se smanji uticaj rasta emisija usled veće proizvodnje struje iz uglja i nafte.

Takve prednosti diversifikacije energije pokazuju da je potrebno da se zadrži trenutni kurs, poručio je Opedal, koji dolazi iz Norveške, zemlje koja je 2022, prema procenama, povećala prihode od nafte i gasa za 89 milijardi dolara na ukupno 109 milijardi.

Energetska kriza i energetska tranzicija: dilema je samo - usporavanje ili ubrzanje

Dve glavne ocene uticaja energetske krize, rata u Ukrajini i tektonskih geopolitičkih promena, na energetskej tranziciji su da su je ova dešavanja usporila, ne i zaustavila, odnosno da su je ubrzali.

Jedna stvar je jasna - energetska bezbednost postaje vrhunski prioritet, iako je i dosad bila visoko na agendi, a nju zelena energija samo može da unapredi jer vetar i Sunce nijedna zemlja ne uvozi.

Primer najjače ekonomije Evrope daje dobru sliku trenutnog stanja. Samo nekoliko nedelja pre rata u Ukrajini, koji je iz korena promenio energetskej sliku Evrope, Nemačka je predstavila plan da 2030. godine 80 odsto električne energije dobija iz obnovljivih izvora, i da se potpuno zameni ugalj, a gasne elektrane trebalo bi da obezbede preostalih 20 odsto i da "uskaču" kada solarne elektrane i vetroparkovi ne proizvode dovoljno energije. Posle godinu dana taj cilj nije promenjen, pokazali su najnoviji dokumenti o energetskej planovima Ministarstva ekonomije i klimatske akcije.

Dodatni podstrek zelenoj energiji dolazi sa druge strane Atlantika. Sredinom prošle godine SAD je pripremila Zakon o obaranju inflacije (eng. Inflation Reduction Act) koji u suštini predstavlja veliki program subvencionisanja privrede u ovoj zemlji, i dobrim delom je usmeren na industriju vetra i solara, ali i električnih automobila i baterija.

Propis predviđa ulaganja od 437 milijardi dolara investicija, od čega je 369 milijardi dolara namenjeno merama za energetskej bezbednost i klimatskej akciju, među kojima su poreske olakšice za čistu energiju i električna vozila.

Tako se američkim građanima daju poreske olakšice za kupovinu električnih vozila samo ako su sastavljena u Severnoj Americi - SAD, Kanada i Meksiko. Takođe, kako prenosi FT, IRA zahteva da se kritični minerali i baterije sve više kupuju iz Severne Amerike ili zemalja sa kojima SAD imaju preferencijalni trgovinski sporazum, čime se eliminiše Kina, jedan od najvećih proizvođača skoro svega na šta se odnosi ovaj propis.

Nije prošlo mnogo i rezultati su došli, ali i odgovor drugih država.

Proizvođači električnih vozila i baterija najavili su ulaganja u Severnoj Americi: BMW od skoro dve milijarde dolara u Južnoj Karolini; Freyr od 1,7 milijardi dolara u Džordžiji; Enel u fabriku solarnih fotonaponskih panela; Wolkswagen u fabriku baterija za električna vozila u Kanadi.

FT procenjuje da je od donošenja IRA u SAD najavljeno najmanje 20 novih ili proširenih fabrika za proizvodnju čiste energije.

Odgovor EU je Industrijski plan za zeleni dogovor (eng. Green Deal Industrial Plan) kako bi se, prema saopštenju Evropske komisije, obezbedilo podsticajnije okruženje za povećanje proizvodnih kapaciteta EU za tehnologije i proizvode sa neto nultim emisijama koji su potrebni za ispunjavanje ambicioznih klimatskih ciljeva Evrope.

Plan se zasniva na četiri stuba: predvidljivo i pojednostavljeno regulatorno okruženje, ubrzavanje pristupa finansijama, unapređenje veština i otvorena trgovina za otporne lance snabdevanja.

“Evropa je rešena da predvodi revoluciju čiste tehnologije. Za naše kompanije i ljude to znači pretvaranje veština u kvalitetne poslove, a inovacija u masovnu proizvodnju, zahvaljujući jednostavnijem i bržem okviru. Bolji pristup finansijama omogućiće našim ključnim industrijama čiste tehnologije da brzo uvećaju svoje kapacitete”, izjavila je Ursula von der Leyen.

Počela je nešto što pojedini autori nazivaju trka u naoružanju, ali sada oružje nije u centru dešavanja, nego čista energija.

Očekivanja za 2023.

I ova godina trebalo bi da bude više nego uspešna za naftni sektor. Exxon, Shell, BP, Chevron i Total Energies u 2022. ostvarili su profit od skoro 200 milijardi dolara, a očekivanja su da će ove godine zaraditi manje - 158 milijardi dolara, ali i to će biti više od rekorda iz 2011, koji je oboren 2022.

Razlozi za nešto manje profite, kako ocenjuju analitičari firme Refinitiv, su niže cene nafte i neizvesnost koju stvara inflacija.

Akcionari i investitori mogu da budu mirni jer prognoze kažu da će dividende biti visoke i ove godine. Analitičari HSBC banke ocenili su da veći potencijal za rast dividendi imaju evropski u poređenju sa američkim mejdžorsima, preneo je Reuters.

Ali, analitičari upozoravaju da bi veliki profiti mogli da isprovociraju vlade da dodatno povise poreze na ekstraprofit ili da ih uvedu one koje to dosad nisu uradile.

Prognoze IEA govore da globalna potražnja za naftom polako raste, i da će se taj rast značajno ubrzati zbog povećanja intenziteta vazdušnog saobraćaja i ponovnog otvaranje kineske privrede nakon suzbijanja COVID-19.

Rizik za rast tražnje su visoka inflacija i zabrinutost investitora zbog visokih kamatnih stopa. A, tu je i bojazan u kakvom je stanju američki bankarski sektor posle bankrota dve banke.

Može li nafta i ove godine do 100 dolara? Trgovci i bankari misle da može.

Russel Hardy, šef kompanije Vitol, kaže da bi nafta mogla da dostigne raspon od 90 do 100 dolara u drugoj polovini godine jer će globalna tražnja dostići rekordne nivoe, a ponuda će ostati ograničena.

Nema puno prostora da se poveća ponuda, pa je ovakav rast cena realan, dodao je on.

Goldman Sachs ne odustaje od ranije izrečene prognoze da će nafta koštati 100 dolara, ali tek u decembru, ne sredinom godine, kako je ranije prognozirao. Ova investiciona bankarska grupa je nedavno prosečnu cenu nafte Brent u 2023. smanjila sa 98 na 92 dolara.

I Morgan Stanley vidi cenu nafte u rasponu 90-100, iako je to niže od prvobitne procene od 100-110 dolara za barel.

INTERVJU: Nenad Gujaničić, glavni broker investicionog društva Momentum Securities

Naftne kompanije će ponovo imati odličnu poslovnu godinu

Nenad Gujaničić, glavni broker investicionog društva Momentum Securities, smatra da će naftne kompanije i dalje biti privlačne za investitore jer će i ova godina biti uspešna. On ističe da će se nastaviti pritisak na ove kompanije da sprovedu energetska tranziciju

Priredio: Vladimir Spasić

BILTEN NNKS WPC: Iza naftnih kompanija je veoma uspešna godina. Koji su razlozi rekordnih profita, i nekim slučajevima i istorijski rekordnih profita?

NENAD GUJANIČIĆ: Naftne kompanije su relativno brzo od prežaljenih biznisa u periodu pandemije, čije su "zlatne godine" odavno prošle, došle u situaciju da prošle godine stvaraju ogromne profite koji su kod velikog broja igrača bili na rekordnom nivou.

Ovome su svakako doprinele visoke cene sirove nafte i gasa, ali i smanjeni prerađivački kapaciteti nakon što je pandemijska godina pročistila tržište i uslovila prestanak rada mnogih rafinerija.

BILTEN NNKS WPC: Kako naftne kompanije planiraju da raspodele dobit iz 2022, odnosno da li se investira, štedi ili nešto treće?

NENAD GUJANIČIĆ: Za razliku od prethodnih ciklusa kada su periodi visoke profitabilnosti značili i povećana ulaganja kompanija, ovaj put su glavni igrači u ovoj branši zauzeli sasvim drugačiji stav.

Naime, najveće svetske kompanije su mnogo veći deo slobodnog novčanog toka podelile akcionarima putem dividendi i otkupa sopstvenih akcija u odnosu na kapitalna ulaganja. Ovome je svakako doprinela sve stroža regulativa država i pritisci ekoloških pokreta, pa su kapitalni izdaci tek negde na polovini ulaganja iz perioda pre naftne krize 2015. godine.

BILTEN NNKS WPC: Da li su i koliko rekordni profiti u 2022. uticali na kratkoročne i dugoročne planove naftnih kompanija?

NENAD GUJANIČIĆ: Dugoročni planovi naftnih kompanija mahom predviđaju tranziciju ka zelenoj energiji, što je delom dobrovoljna aktivnost, a delom posledica pritiska iz poslovnog okruženja. Ipak, ti procesi se odvijaju znatno sporije nego što su očekivali zagovornici zelene energije, pa valja očekivati nastavak pritiska na naftne kompanije, naročito u okolnostima kada beleže odlične poslovne rezultate.

Kratkoročno gledano, naftne kompanije lagano povećavaju kapitalna ulaganja i ubiraju plodove i dalje povoljnog poslovnog ambijenta.

BILTEN NNKS WPC: Kakve su procene za godinu koja je počela, da li se nešto može zaključiti iz poslovanja u januaru i februaru?

NENAD GUJANIČIĆ: Sa aktuelnim nivoima cene sirove nafte koje će podupreti otvaranje privrede Kine, i verovatna blaga recesija u ekonomijama Zapadnog sveta, naftne kompanije će u proseku ponovo imati odličnu poslovnu godinu. Naravno, izuzetni rezultati iz drugog i trećeg tromesečja 2022. biće nemoguće ponoviti, ali svakako će to biti jedna od boljih poslovnih godina ukoliko se obistine spomenute pretpostavke.

BILTEN NNKS WPC: Da li su naftno-gasne kompanije i dalje privlačne investitorima?

NENAD GUJANIČIĆ: Naftni sektor odnosno energetske kompanije su prošle godine bili jedini sektor koji je investitorima ne samo omogućio da sačuvaju vrednost imovine nego i doneo natprosečne prinose.

Ova godina izvesno neće moći da donese ni približno takve rezultate, ali će naftne kompanije ostati na

meti ulagača pre svega usled izuzetno jake finansijske strukture i stabilnog novčanog toka.

Biografija

Nenad Gujaničić je diplomirao na Fakultetu organizacionih nauka, odsek menadžment. Na Alternativnoj Akademskoj Obrazovnoj Mreži završio je specijalističke studije "Tranzicija i rekonstrukcija". Više od petnaest godina angažovan je na brokerskim pozicijama u nekoliko kompanija: Ilirika Investments (2002-2003), AC-Broker (2004-2007), Sinteza Invest Group (2007-2013), Wise broker (2013-2017), a od 2017. radi u investicionom društvu Momentum Securities na poziciji glavnog brokera.

Publikovao je veliki broj stručnih radova na temu akcionarstva i berzanskog poslovanja, a redovno objavljuje berzanske analize i komentare u domaćim pisanim i elektronskim medijima. Predavanja iz širokog spektra tema vezanih za finansijska tržišta držao je na Beogradskoj berzi, Fakultetu organizacionih nauka, BK univerzitetu, Beogradskoj bankarskoj akademiji.

AUTORSKI TEKST

Razvoj biznisa i nastavak energetske tranzicije

Piše Kiril Tjurdenjev,

generalni direktor NIS-a

Ako bismo pokušali da u što manje reči opišemo period u kome živimo i poslujemo od 2020. godine siguran sam da bi među ključnim terminima bili neizvesnost i nestabilnost. Kada uzmemo u obzir trenutnu kompleksnu geopolitičku situaciju i pojedine negativne globalne ekonomske trendove, poput očekivane recesije i inflacije, jasno je da je naše poslovanje izloženo vrlo ozbiljnom testu. Pored toga, od naftnih kompanija širom sveta se očekuje da pruže svoj doprinos zaustavljanju klimatskih promena, aktivno učestvuju u energetske tranziciji i budu pouzdani snabdevači energentima po pristupačnim cenama. Sve navedeno dovodi naftni sektor u veoma složen položaj, koji mnogi sa pravom nazivaju i prekretnicom, jer se sada postavljaju temelji budućeg razvoja naše industrije. Srpski naftaši tu nisu nikakav izuzetak.

Iako niko sa sigurnošću ne može reći šta nas očekuje u narednim godinama izvesno je da je pred nama još mnogo izazova. Okolnosti u kojima poslujemo od nas traže brze i odlučne odgovore. Da bismo uspeali da usvojimo prava rešenja i to u pravo vreme, potrebno je da najpre jasno definišemo svoje prioritete, a da potom pažljivo pratimo sve promene na tržištu i budemo spremni da iskoristimo sve šanse koje nam se ukažu.

Kada govorimo o prioritetima, pre svega mislim na naš core biznis – istraživanje i proizvodnju nafte i gasa, preradu, kao i proizvodnju i promet naftnih derivata. Mnogi sa pravom govore o energetske tranziciji kao važnom elementu našeg poslovanja, ali nepravedno zapostavljaju osnove našeg biznisa. Tome su doprinela i dešavanja u vezi sa pandemijom

COVID-19 koja su značajno uticala na smanjenje investicija u nova istraživanja. Nedavno je i OPEK upozorio da su smanjenja ulaganja u naftu i gas pogrešna, te da će biti potrebne investicije vredne stotine milijardi dolara u narednim godinama kako bi se osiguralo uredno snabdevanje tržišta naftom i gasom. OPEK smatra da bi bez ovih investiranja mogla biti ugrožena globalna energetska bezbednost, što bi imalo velike posledice i po potrošače i po proizvođače. Slične podatke iznela je i konsultantska kompanija IHS Markit koja je ocenila da bi energetske tranzicije bez dovoljnih ulaganja u naftu i gas mogla dovesti do čestih energetskih kriza.

Prve prognoze o kretanjima na tržištu nafte u 2023. godini daju za pravo ovim analizama. Iako postoji mnogo nepoznanica koje će uticati na tržište, početkom godine Međunarodna agencija za energetiku (IEA) saopštila je da očekuje rast ponude od 2 miliona b/d ove godine na novih rekordnih 101,9 miliona b/d. U isto vreme svoju prognozu o potražnji za naftom povećao je i OPEK, i to za 100.000 b/d u odnosu na svoju prethodnu procenu.

Ulaganja u sektor istraživanja i proizvodnje opravdava i trenutna cena nafte na svetskom tržištu koja se u prva tri meseca ove godine ustalila na oko 80 dolara po barelu. Pojedini analitičari očekuju dalji rast cena nafte u ovoj godini. Sve navedeno upućuje nas na zaključak da treba pažljivo da balansiramo između potrebe za energetsom tranzicijom i našeg osnovnog biznisa. U suprotnom, mogli bismo propustiti neke važne šanse za dalji razvoj naših kompanija. Zbog toga će NIS i u narednom periodu plasirati značajne investicije kako bi dalje razvijao svoje aktive u Srbiji i regionu i očuvao trenutni nivo proizvodnje nafte i gasa.

Pritom, nimalo ne zapostavljamo potrebu i važnost energetske tranzicije. Naprotiv, taj proces za nas nije novina, već staza kojom koračamo već godinama. U prethodnoj godini smo ubrzali korak formirajući Blok Energetika u našoj kompaniji. Aktivno radimo na proširenju projekta dobijanja električne energije iz solarnih elektrana i gasnih resursa, širimo obim proizvodnje i trgovine električnom energijom.

Takođe, bavimo se utiskivanjem CO2 u naša stara ležišta, a u narednom periodu planiramo intenziviranje projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Nastavili smo i sa razvojem projekta vetropark. Planiramo da do 2030. godine polovina naše potrošnje struje bude iz obnovljivih izvora. Ukratko, sve je to nova faza u razvoju NIS-a i mi odlučno nastavljamo tim putem.

U našem fokusu ostaju i investicije. Od njih nismo odustali ni u vreme pandemije, a rezultati ostvareni u 2022. godini omogućavaju nam pokretanje novog ambicioznog investicionog ciklusa. U prošloj godini investirali smo 22,1 milijardu dinara, a u ovoj godini očekujemo udvostručenje tih investicija. Pored istraživanja i proizvodnje, ulagaćemo u sve ostale segmente biznisa. Pre svega, to se odnosi na našu Rafineriju nafte u Pančevu, gde nas očekuje nastavak modernizacije i dalje povećanje efikasnosti prerade. U Rafineriji smo, do 2022. godine, koju je obeležila energetska kriza, već realizovali brojne kapitalne investicije među kojima je i postrojenje za Duboku preradu sa tehnologijom odloženog koksovanja. To nam je, između ostalog, omogućilo da ostvarimo dobre finansijske rezultate i uspešno okončamo nimalo laku godinu. Takođe, želja nam je da nastavimo osavremenjivanje i razvoj naše maloprodajne mreže u šta smo samo u prošloj godini uložili 1,5 milijardi dinara. Sada nas očekuje i strateški projekat rekonstrukcije naših naftnih skladišta i nema sumnje da ćemo tržištu i dalje obezbediti najkvalitetnija goriva i usluge.

Prioritet ostaje i digitalizacija. Za nas to nije samo moderan termin, već način da radimo efikasnije, brže i bezbednije. Digitalni portfolio NIS-a u ovom trenutku ima više od 100 projekata koji su u različitoj fazi implementacije i razvoja. Ovi projekti obuhvataju sve biznis pravce naše kompanije – proizvodnju nafte i gasa, preradu nafte, logistiku i promet naftnih derivata, kao i digitalizaciju benzinskih stanica.

Očekujemo da ove inicijative daju značajan uticaj i na naše finansijske rezultate u budućnosti. Pored toga, uspeh digitalizacije se postavlja kao jedan od osnovnih preduslova za opstanak na tržištu. Svakodnevne promene kojima svedočimo temeljno menjaju očekivanja potrošača. Oni danas žele da do robe i usluga dođu brzo, efikasno i bezbedno, ako je moguće u samo par klikova na svom mobilnom uređaju. Na nama je da im to omogućimo i na domaće tržište uvedemo najsavremenije trendove u oblasti maloprodaje. Ukoliko u tome ne uspemo, možemo izgubiti korak sa modernim tržištem i pitanje je da li ćemo i kada biti u prilici da nadoknadimo takav zaostatak.

Sve navedeno dovodi nas do sledećeg prioriteta, a to je obučenost naših zaposlenih. Zahtevi savremenog biznisa su kompleksni i zaposleni moraju da budu spremni da odgovore na njih. Takođe, treba da budu osposobljeni da odgovore na sve promene koje su brze i ne uvek lake za zaposlene. I baš kao što treba da se naviknemo da će noviteti sa kojima se susrećemo biti konstantni, tako treba da se priviknemo i da su obuke i učenje neophodni tokom celog života i profesionalne karijere. Zbog toga smo u NIS-u u 2022. godini organizovali više od 3.400 obuka na koje je utrošeno više od 95.000 sati. Sa ovim trendom nastavice i u narednom periodu, jer zaposleni danas ne traže samo finansijski stabilne kompanije, već one poslodavce koji su spremni da budu fleksibilni i omogućće im atraktivne projekte i stalni profesionalni razvoj.

I na kraju, ne smemo da zaboravim važnu činjenicu. Kompanije danas nisu samo biznis, već integralni deo zajednice u kojoj posluju. Zbog toga ne smemo zaboraviti na potrebe naših sugrađana, kao i na činjenicu da možemo značajno da doprinesemo poboljšanju ekološke slike u našoj sredini. Želeći da pruži pozitivan primer i u ovoj oblasti, NIS je od 2009. godine u društveno odgovorne projekte i podršku profesionalnom sportu uložio više od 40 miliona evra. U istom periodu u ekološke projekte i biznis tehnologije koje značajno doprinose očuvanju životne sredine investirali smo više od 900 miliona evra.

Pažljivo izabrani prioriteti i disciplina u njihovom sprovođenju sigurno mogu da budu deo naših odgovora na kompleksne izazove sa kojima se suočavamo. Naravno, naše mogućnosti se tu ne iscrpljuju i treba da budemo otvoreni za sve prilike koje se ukažu. Naša spremnost, znanje i posvećenost utiru put ka održivom razvoju našeg sektora.

TEMA

Šta je zeleni vodonik i čemu služi?

Piše: Jasna Petrović Stojanović,
urednica Ekonomske rubrike u dnevnom listu „Politika“

U zavisnosti od toga da li se proizvodi iz vode ili nekog fosilnog goriva, kao i od toga koji energent i koja primarna energija i tehnološki postupak se koriste za njegovo dobijanje, razlikuju se vrste vodonika - zeleni, sivi, plavi, ljubičasti...

Potrošači u Srbiji još nisu načisto ni oko toga da li primat u proizvodnji električne energije treba dati zelenim kilovatima (dobijenim iz sunca, vetra, vode, biomase) na uštrb uglja, ili ne, a već su se našli pred novom zagonetkom. Da li struja zaista može da se dobija iz zelenog vodonika, i kako. I šta je uopšte zeleni vodonik za čiji su hemijski element saznali u osnovnoj školi?

Za razliku od fosilnih goriva koja se u prirodi nalaze koncentrisana u nalazištima, u prirodi ne postoje nalazišta vodonika, nego se on gotovo isključivo nalazi u obliku jedinjenja, vezan s nekim drugim elementima. Najviše u obliku vode ili ugljovodonika – fosilnih goriva.

Zbog toga se vodonik ne može crpeti iz prirode, nego mora da se proizvodi, za šta je potrebno da se utroši mnogo energije. U zavisnosti od toga da li se on proizvodi iz vode ili nekog fosilnog goriva, kao i od toga koji energent i koja primarna energija i tehnološki postupak koristi za njegovo dobijanje razlikuju se vrste vodonika, zeleni, sivi, plavi, ljubičasti...

Čisto zeleno

Zeleni vodonik proizvodi se elektrolizom vode električnom energijom dobijenom iz solarnih ili vetroelektrana. Pri tome tehnička logika njegove proizvodnje može postojati samo ako postoje viškovi električne energije proizvedene iz ovih izvora.

Posmatrano s tog aspekta, trenutno u Srbiji, u kojoj snaga postojećih solarnih i vetroelektrana iznosi samo 0,4 gigavata, što je malo više od pet odsto ukupne snage postojećih termo i hidroelektrana, za njegovu proizvodnju nema ni ekonomske, ni tehničke opravdanosti.

Ovakav odnos između intermitentnih i klasičnih elektrana omogućava da se izbalansira ukupna proizvodnja električne energije, da se iskoristi sva proizvedena energija iz solarnih i vetroelektrana. Međutim, ako se uzme u obzir da je procenjeni potencijal Srbije za proizvodnju električne energije iz solarnih elektrana 20,5 gigavata, a vetroelektrana 10,75, jasno je da naša zemlja raspolaže velikim potencijalom za proizvodnju zelenog vodonika. Ako se tome doda podatak da su investitori samo u poslednje tri godine AD „Elektromreže Srbije“ podneli zahteve za izradu studija za priključenje za

čak 20,26 gigavata solarnih vetroelektrana ili skoro tri puta više od ukupne snage postojećih termo i hidroelektrana, jasno je i da će vrlo brzo u Srbiji pojaviti viškovi ovako proizvedene električne energije i da će se pojaviti proizvodnja zelenog vodonika, kaže prof dr Miloš Banjac s Mašinskog fakulteta u Beogradu i jedan do autora nacрта vodonične strategije.

Sirovina u industriji

Objašnjava da se u svetu i kod nas koristi takozvani sivi i mnogo manje crni vodonik, i to ne u energetske svrhe. Sivi vodonik se dobija iz prirodnog gasa, a crni iz uglja uz veliki utrošak energije i emisije ugljen-dioksida, te tako ne predstavlja ni ekološko gorivo, ni ekološku sirovinu.

On se koristi kao sirovina u petrohemijskoj industriji, uključujući preradu sirove nafte, sintezu amonijaka – prvenstveno za proizvodnju đubriva i proizvodnji metanola za širok spektar proizvoda uključujući plastiku, kao i u prehrambenoj industriji za proizvodnju ulja.

S druge strane, zeleni vodonik se dobija elektrolizom vode, pri čemu nastaje čist kiseonik i čist vodonik i ne emituju se nikakve zagađujuće materije. Kako se za elektrolizu vode koristi električna energija dobijena iz obnovljivih izvora energije, a njegovim naknadnim korišćenjem nastaje samo čista voda, ceo ciklus proizvodnje, uključujući i proces proizvodnje električne energije i njegove potrošnje ostvaruje bez emisija ugljen-dioksida i drugih zagađujućih materija,

te se s pravom naziva zeleni. Upravo iz tog razloga, sve vodonične i sve strategije dekarbonizacije zasnivaju se na ideji da se u svim aspektima gde ne bude bilo moguće da se pređe na korišćenje zelene električne energije, pređe na korišćenje zelenog vodonika.

Skupa proizvodnja uz očekivanje pojeftinjenja

„Drugim rečima, zeleni vodonik bi trebalo da zameni sva ugljovodonička goriva – naftu i naftine derivat, prirodni gas i ugalj. Njegova primena je već i počela ili se očekuje da počne u pomorskom, rečnom, avio i železničkom saobraćaju, zatim poljoprivredi i prevozu robe kamionima, gde električna energija akumulisana u baterijama ne omogućuje željenu mobilnost ovih prevoznih sredstava. Iz istog razloga on je počeo da se primenjuje kao gorivo i kod autobusa i kod individualnih automobila. Njegova velika primena predviđa se u železarama, gde bi trebao da se zameni sadašnju upotrebu koksa, pri proizvodnji veštačkog đubriva da zameni upotrebu prirodnog gasa, kao i u svim industrijama gde sada koristio sivi i crni vodonik“, ističe prof, Banjac.

Proizvodnja zelenog vodonika jeste skupa. Tako je cena zelenog vodonika višestruko veća od cene sivog, čak plavog vodonika. Međutim, predviđa se da će cena zelenog vodonika padati njegovom masovnijom proizvodnjom i padom cena zelene električne energije, a dok će cene sivog i plavog neminovno rasti, kako se budu smanjivale rezerva prirodnog gasa.

TEMA

Mladi i znanje kao glavni atom budućnosti

Od prakse u naftnom sektoru do doktorata u Kembridžu

Piše: Jelena Tucaković

Postoji uvreženo mišljenje da je fizika, kao nastavni predmet, često kamen spoticanja za učenike, a isto tako se često može čuti da energetski, a posebno naftni sektor, nisu toliko primamljivi za mlade kao nekada.

Ipak, karijerni put mladog fizičara Milana Krstajića (foto) koji je nedavno na Univerzitetu u Kembridžu odbranio doktorsku tezu iz oblasti eksperimentalne atomske i optičke fizike,

pokazuje da nije baš tako. O tome šta je uticalo da krene stopama naših najvećih naučnika i kako je doneo odluku da se otisne u svet nauke i fizike, kao i kakva iskustva nosi iz iskustva rada u naftnom sektoru u Srbiji, razgovarali smo sa Milanom.

Na pitanje kakav je uticaj fizike na svakodnevni život jednostavnom faktografijom mladi fizičar istakao je da pojedinci mogu imati direktne koristi, čak i od najosnovnijeg poznavanja fizike – od kinetike u saobraćaju (srednja brzina, štedljiva vožnja), termodinamike u domaćinstvu (efikasno grejanje, strujanje vazduha) do primene opšte naučne skepse pri susretu sa raznim pseudo-naučnim proizvodima, tretmanima ili teorijama koje su široko rasprostranjene. S druge strane, naglasio je da su naučnom svetu potrebni ljudi i sredstva za uspešno napredovanje čovečanstva, a za to je neophodna podrška i razumevanje opšte populacije.

Ono na šta naš mladi naučnik naročito stavlja akcenat jeste činjenica da se moderna fizika zasniva na vekovima naučnog rada i otkrića i da je učenju donekle neophodno pristupiti hronološki.

Ne krije ni da bi mnogo lakše bilo ljude zainteresovati egzotičnim primerima iz teorije relativnosti ili kvantne fizike, a da bi oni, uopšte, mogli da se postave potrebno je savladati, na primer, klasičnu mehaniku, koju kao oblast samo najbolji predavači mogu da predstavljaju na interaktivan način koji drži pažnju, a Milan je svakako neko ko pleni znanjem i posvećenošću, zato i nastavljamo tragom znatiželje - kako zakoni fizike utiču na prirodu i čoveka uopšte?

„Koliko god da je ovakav odgovor kliše – ipak sve oko nas na neki način potpada pod domen fizike. Ona kao nauka teži da objasni i formalno opiše prirodu od najsitnijih (kvantna i čestična fizika) do najvećih (astrofizika i kosmologija) prostornih skala i da s jedne strane pronade najjednostavniji fundamentalni opis sveta oko nas, a sa druge strane objasni kako kompleksne pojave i procesi izviru iz tih jednostavnih principa.

Naravno, u tim ciljevima se fizika prepliće sa hemijom, biologijom, geologijom i raznim drugim naukama, ali svakako da osnovna pravila i zakoni prirode počivaju u domenu fizike“, otkriva nam zaljubljenik u prirodne nauke i za kraj donosi priču o tome šta je istinski dalo pečat njegovom znanju i primeni istog.

Podrška na putu uspeha

„Izuzetno mi je značila podrška NIS-a, na mom karijernom putu, i program Energija znanja u vidu stipendije tokom osnovnih studija. Omogućilo mi je da se potpuno fokusiram na učenje i napredovanje, i nađem se u odličnoj poziciji pred dalje karijerne korake. Kroz program sam takođe imao i priliku da prisustvujem letnjem kampu Energije znanja 2013. godine u Bečićima zajedno sa stotinak kolega učenika i takmičara i uz grupu sjajnih predavača, a na leto 2017. godine sam radio i praksu u odeljenju za petrofiziku NIS-ovog NTC-a u Novom Sadu. Konačno, vrlo je prijatan osećaj što kompanija NIS održava kontakt sa nama koji smo bili deo programa, čak i ako nismo završili u industriji nafte i gasa, i veliko mi je zadovoljstvo što neretko posećujem kompaniju gde uvek naiđem na toplu dobrodošlicu“, priseća se Milan trenutaka kada je dobio potreban vetar u leđa od kompanije NIS, koja svoje strateško opredeljenje pronalazi u podršci mladim i talentovanim ljudima iz različitih naučnih oblasti.

Opisao je i prvi dodir teorije i uskladištenog znanja sa praksom i primenom u naftnoj industriji Srbije kroz rad u Naučno-tehnološkom centru NIS-a kao veoma interesantno iskustvo, s obzirom da mu je do tog trenutka celokupna radna praksa bila u akademskom sektoru – u laboratorijama.

„U NTC-u NIS-a sam dobio priliku da primenim, a i unapredim, svoje znanje iz programiranja i fizičkog modeliranja i doprinesem pri razvijanju skripti za obradu podataka petrofizičkih merenja iz naftnih i gasnih bušotina. Bio je to izazovan zadatak, ali uz veliku pomoć i superviziju mentora, dr Kirila Ježova iz

NTC-a, uspeo sam da dođem do nekog zaokruženog rezultata do kraja prakse. Posle prakse smo neko vreme održavali povremenu komunikaciju da bi se osiguralo uspešno korišćenje programskog koda koji sam napisao i usavršili preostali detalji“, zaključuje mlada nada srpske, ali i svetske naučne scene.

Mladi fizičar iz Beograda, koji predano gradi svoju naučnu karijeru, trenutno kao postdoktorski istraživač na Departmanu za fiziku, Univerziteta u Oksfordu, podelio je kako otkrića iz domena fizike svoju primenu nalaze u oblasti energetike, životne sredine i naftne industrije.

„S jedne strane se fizika, i pre svega njoj srodne nauke, bave usavršavanjem postojećih i razvijanjem novih izvora energije (kao što su solarna energija ili još uvek nedostižna energija iz nuklearne fuzije). Sa druge strane, i možda manje vidljivo, radi se i na novim tehnologijama koje mogu da doprinesu na svim gore pomenutim poljima. Na primer, precizna metrologija i razvijanje senzora potpadaju u domen fizike, a direktno mogu da doprinesu naftnoj industriji ukoliko se primene, recimo, na snimanje tla i podzemnih slojeva. Konkretan primer iz šire oblasti kojom se ja bavim je razvoj uređaja za vrlo precizna merenja gravitacionog polja koji se baziraju na takozvanim atomskim interferometrima“, podvukao je Krstajić i rekao da je angažovan na eksperimentalnom projektu koji se fokusira na kvantne gasove, tj. sisteme sa velikim brojem čestica u kojima kvantna mehanika igra ključnu ulogu.

Mladi fizičar iz Srbije osvaja svet

Šta je presudno uticalo da krene stopama naših najvećih naučnika i kako je doneo odluku da se otisne u svet nauke i fizike, Milan danas govori kroz osmeh i poseban entuzijazam na polju približavanja ove naučne discipline mladim ljudima.

Na pitanje kada je doneo odluku da se otisne u svet nauke i fizike istakao je da je to bio postepeni proces. Dečija znatiželja, da razume kako stvari i pojave oko nas funkcionišu, pretočila se u zainteresovanost za fiziku, matematiku i srodne

predmete u školi, da bi kroz dalje učenje, učestvovanje na takmičenjima, pohađanje kampova u Petnici i razne druge aktivnosti, formirao ozbiljnije interesovanje i odlučio da upiše studije fizike. Ne krije da je usput bilo preispitivanja, ali da je uvek odlučivao da nastavi putem nauke.

Mnogi zastanu na pomen kvantne mehanike, termodinamike, elektromagnetizma, ali u razgovoru sa mladim naučnikom Milanom Krstajićem, shvatamo da je fizika zapravo svuda oko nas – od leta aviona ili kretanja ptica u jatu, plovidbe broda, kretanja tela i planeta, širenja informacija na društvenim mrežama, pa sve do izučavanja nastanka Univerzuma. Upravo zato nismo mogli da se odupremo utisku koliko danas mladi ljudi poznaju ovu naučnu oblast i koliko im je bliska?

Iz Milanove perspektive poznavanje fizike je daleko od idealnog, ali da ipak nije mišljenja da ima svrhe da baš svi teže ka stručnom znanju iz ove oblasti.

„Prava je umetnost objasniti neku prirodnu pojavu ili tehnološko dostignuće jednostavnim jezikom i oslanjajući se samo na široko poznate i intuitivne pojmove“, podelio je sa nama mladi naučnik i kao odličan poznavalac prilika osvrnuo se na svetsku scenu i one koji su mnogo učinili na polju popularizacije ove nauke, poput Ričarda Fajnmana ili Karla Sejgena. Milan posebno naglašava da postoji obilje naučnog sadržaja i zahvaljujući internetu je na dohvata ruke, ali da je problem što je u senci količine informacija koja se tu paralelno nalazi.

Koliko je savremena fizika važna za opšte unapređenje društva, naš mladi fizičar naglašava da je njen doprinos vidljiv na više frontova, od najočiglednijeg iz domena savremenih tehnologija do novih materijala.

„Na primer, kao što su pre nekoliko decenija poluprovodnici bili materijali sa neobičnim električnim karakteristikama koje su fizičari tek otkrivali u laboratorijama, a danas su osnova gotove sve elektronike koju koristimo – tako će i istraživački rad današnjice oblikovati naš svet u budućnosti.

Mogući kandidati za to bi bili nuklearna fuzija, kvantni računari i kriptografija, visokotemperaturni superprovodnici itd. Pored tehnološkog, fizika čovečanstvu daje i fundamentalno filozofski doprinos – kvantna mehanika se dotiče pojmova realnosti i determinizma, kosmologija se bavi pitanjima prostora i vremena i naše pozicije u njima, a to su sve teme koje na duže staze imaju implikacije za čovekovo razumevanje sebe i sopstvenog postojanja“, podelio je Milan svoje viđenje sa nama i osvrnuo se na činjenicu da većina ljudi svoj prvi susret sa fizikom, kao naukom ima kroz školski predmet i da se tada najčešće javlja početna odbojnost.

„Najpre, postoji jaz između predstave u društvu i stvarne situacije po pitanju toga čime se moderna fizika bavi. Većina gradiva sa kojim se tipično susrećemo u školi pokriva teme koje su istražene i formalizovane pre jednog ili više vekova. Takođe, čovečanstvo je front znanja pomerilo toliko daleko da su veliki proboji koje učine pojedinci sada veoma retki. Stvarnost je da hiljade naučnih timova rade na pojedinačnim aspektima velikih problema i inkrementalno pomeraju granicu našeg znanja i razumevanja prirode, a interesovanje u medijima za to je u proseku nisko. Izuzetak su spektakularni projekti kao što su akcelerator u CERN-u ili James Webb svemirski teleskop koji dobijaju prostora u javnosti“, zaključio je mladi fizičar i dodao da neke aspekte tih problema možda i nije teško identifikovati i rešiti, ali da to nije jednostavan proces.

PARALELNI INTERVJU

Jelena Zlatanović, ekspert za korporativne komunikacije i marketing, MOL Serbia

Dragana Lalović, ekspert za eksternu i internu komunikaciju, HIP Petrohemija

Koliko je važna komunikacija u naftnom i energetsom sektoru

Jelena Zlatanović:

Komunikacija je strateški partner biznisa

NNKS-WPC: Kako ocenjujete specifičnost komunikacije u naftnoj industriji u odnosu na druge?

Jelena Zlatanović: Komunikacije su strateški partner biznisa. I to je zajedničko za sve kompanije iz bilo koje delatnosti ili privredne grane da su. Tu smo da budemo podrška, damo smernice za komunikaciju i procenimo potencijalne reputacione i komunikacione rizike pojedinih biznis odluka. Ništa drugačije nije ni u našoj industriji.

Zbog dešavanja na globalnom nivou i regulativa vezanih za gorivo donetih tokom prošle godine, interesovanje medija je bilo veće za tržište goriva i rad naftnih kompanija. Energetska stabilnost i cene energenata postale su teme za koje su građani vrlo zainteresovani. Ako možemo da kažemo da je komunikacija u naftnoj industriji specifična, onda je to zbog toga što govorimo o temama koje se dotiču svakog pojedinca.

NNKS-WPC: Energetika je poslednjih godina jedna od glavnih tema u javnosti, time i u medijima, koliko su za PR bila izazovne godine za nama i koji su vam bili fokusi u komunikaciji?

Jelena Zlatanović: Fokus MOL Serbia bio je stvaranje i održavanje partnerskih odnosa sa medijima. Nije nam bio cilj da ih samo informišemo o našim aktivnostima i promocijama. Nastojali smo da im damo prave informacije o dešavanjima na globalnom i lokalnom tržištu kako bi bolje razumeli situaciju u kojoj se tržište i naftne kompanije nalaze. Mislim da smo uz podršku kolega iz medija uspeli da građanima pojasnimo kako se globalna dešavanja odražavaju na naš rad i da smo značajan činilac u održavanju energetske stabilnosti zemlje.

NNKS-WPC: Energetika je poslednjih godina jedna od glavnih tema u javnosti, time i u medijima, koliko su za PR bila izazovne godine za nama i koji su vam bili fokusi u komunikaciji?

Jelena Zlatanović: Fokus MOL Serbia bio je stvaranje i održavanje partnerskih odnosa sa medijima. Nije nam bio cilj da ih samo informišemo o našim aktivnostima i promocijama. Nastojali smo da im damo prave informacije o dešavanjima na globalnom i lokalnom tržištu kako bi bolje razumeli situaciju u kojoj se tržište i naftne kompanije nalaze. Mislim da smo uz podršku kolega iz medija uspeli da građanima pojasnimo kako se globalna dešavanja odražavaju na naš rad i da smo značajan činilac u održavanju energetske stabilnosti zemlje.

Donacijama Nišu, Kragujevcu, Prijepolju i Sremskim Karlovcima započeli smo novi projekat „Zeleni pojas“ sa ciljem obnavljanja parkova i ozelenjavanja površina u gradovima. Sve to su bile teme kojima smo se bavili i u komunikaciji sa medijima.

NNKS-WPC: Kako ocenjujete dalji razvoj komunikacija u našoj industriji i kakvi su vam dalji planovi?

Jelena Zlatanović: Nakon smirivanja tržišta naftnih derivata kada su cene u pitanju mislim da će fokus javnosti biti prebačen na zelene teme i da ćemo se njima sve više baviti. Očekujem da će održivost, smanjenje emisije CO₂, alternativni izvori energije biti teme koje ćemo komunicirati u budućnosti. MOL Serbia planira dalji razvoj i standardizaciju asortimana, proširenje prodajne mreže i unapređenje usluge u maloprodaji i veleprodaji. Tokom ove godine velika tema za nas će biti i obeležavanje 20 godina rada na tržištu Srbije i partnerstva sa privredom i građanima.

Dragana Lalović: Blagovremeno, transparentno i precizno obaveštavanje su prioritet

NNKS-WPC: Kako ocenjujete specifičnost komunikacije u industriji kojoj pripada Petrohemija u odnosu na druge?

Dragana Lalović: HIP-Petrohemija je najveći proizvođač petrohemijskih proizvoda u Republici Srbiji i jedini u regionu ex Jugoslavije, značajna kompanija hemijske industrije Jugoistočne Evrope i predstavlja jedan od najvećih razvojnih potencijala u ovoj oblasti, posebno kroz stabilnost proizvodnje i realizaciju novih investicionih projekata. Često možemo da čujemo da se globalno komunikacija u industriji kojoj pripadamo ocenjuje kao ne baš uvek dovoljna brza i transparentna, ali se HIP-Petrohemija trudi da ima otvoren način komunikacije prema svojoj internoj javnosti, kao i eksterno prema svim zainteresovanim stranama. Poverenje, pravovremeno obaveštavanje o aktivnostima i proaktivna komunikacija su osnove dobre komunikacije u naftno-petrohemijskoj industriji, posebno kada je reč o vestima sa negativnom konotacijom.

Jako je važan način na koji će se svaka aktivnost ili krizna situacija iskomunicirati. S tim u vezi, PR mora da poznaje tržište, da pravi planove, ali i da predviđa potencijalne rizike kako bi se sve važne poruke iskomunicirale tačno i u skladu sa našim ciljevima. Dobri i korektni odnosi sa novinarima čine svakodnevnu komunikaciju u našoj industriji lakšom, a mogu pomoći i u prevazilaženju potencijalno teških situacija za kompaniju.

NNKS-WPC: Koje teme je Petrohemija najviše komunicirala prema medijima u 2022. godini, odnosno za koje teme su novinari bili najviše zainteresovani?

Dragana Lalović: Privatizacija HIP-Petrohemije i ekologija bile su teme za koje su novinari bili najviše zainteresovani u 2022. godini. Moram da vas podsetim da su krajem 2021. godine HIP-Petrohemija i NIS potpisali Ugovor o strateškom partnerstvu pa su se upiti novinara najčešće odnosili na postupak privatizacije. S obzirom na to da je Pančevo grad sa razvijenom hemijskom industrijom pažnja javnosti je usmerena na ekologiju. Zaštita životne sredine jedan je od strateških prioriteta u poslovanju HIP- Petrohemije i uvek smo dostupni za saradnju sa medijima i komunikaciju u vezi sa ekološkim temama. Građane informišemo o ekološkim projektima i planovima unapređenja životne sredine. Jer, za Pančevce Petrohemija nije samo kompanija, već i dobar komšija.

NNKS-WPC: Protekle godine su bile veoma izazovne za PR svake velike korporacije, koji su vam bili prioriteti u komunikaciji?

Dragana Lalović: Protekle godine su bile izazovne za HIP-Petrohemiju, kao i za sve velike korporacije, zbog pandemije koja je iznenadila čitav svet. Bili smo pred različitim izazovima i neprestano u proaktivnoj komunikaciji tokom pandemijskog perioda. Komunikacija je osnova dobrih odnosa i našeg zajedničkog napretka i zahvaljujući snazi celog tima od oko 1200 zaposlenih smo izrasli u stabilnu kompaniju koja posluje u Pančevu i Elemiru kod

Zrenjanina. Značaj komunikacije posebno je došao do izražaja tokom perioda promena i restrukturiranja. Zato je veoma važno blagovremeno, transparentno i precizno obaveštavanje zaposlenih i javnosti o onome što se dešava u kompaniji i to će nam uvek biti prioritet. NNKS-WPC: Kako ocenjujete dalji razvoj komunikacija u industriji i kakvi su vam dalji planovi? Dragana Lalović: Javnost prepoznaje uspeh koji je HIP-Petrohemija napravila za 45 godina, ali kada je komunikacija u pitanju mislim da uvek može bolje. Uvek treba raditi na povećanju vidljivosti u javnosti i na modernizaciji tehničkih resursa za adekvatno interno informisanje.

Krizna komunikacija u doba digitalnih medija potrebna je više nego ikad. Iz tog razloga nam je pored razvoja postojećih kanala komunikacije neophodna i prisutnost na društvenim mrežama, odnosno razvoj digitalne komunikacije, na čemu već radimo. Osim toga, sprovedena je analiza imidža kompanije i na osnovu toga radimo planove komunikacione strategije. Ono na šta smo se dodatno fokusirali u poslednje vreme je praćenje trendova u zapošljavanju mladih generacija. Naš sektor za ljudske resurse veliku pažnju je posvetio saradnji sa fakultetima kroz zajedničke projekte, prezentacije i organizovanje stručne prakse. Što se tiče komunikacije u industriji očekujem da će se susretati sa raznim izazovima i promenama. Ključna stvar u budućnosti je u tome da shvatimo da smo svi u kompanijama poput HIP-Petrohemije komunikatori.

AKTIVNOSTI NNKS-WPC

Nacionalni naftni komitet Srbije na Kopaonik biznis forumu Srbija očuvala energetska stabilnost

Predsednik Nacionalnog naftnog komiteta Srbije Goran Stojilković učestvovao je na panelu "Energetska bezbednost u uslovima globalne ekonomske krize - izazovi i preporuke za budućnost".

Piše: Danijela Tadić

Na nedavno završenom Kopaonik biznis forumu jedna od centralnih tema bila je energetika, gde je održan i panel pod nazivom "Energetska bezbednost u uslovima globalne ekonomske krize - izazovi i preporuke za budućnost". Učesnici panela bili su Dubravka Đedović, ministarka rudarstva i energetike, Dušan Bajatović, direktor Srbijagasa, Goran Stojilković, predsednik Nacionalnog naftnog komiteta Srbije, Dirk Bušle, zamenik direktora Evropske energetske zajednice, Nikola Pontara, regionalni menadžer Svetske banke za Srbiju i Ernst Bode, generalni direktor Meser tehnogas.. Dubravka Đedović je istakla da će država obezbediti stabilno snabdevanje svim energentima i u narednom periodu. Ona je navela da su za zimu bile obezbeđene dovoljne količine gasa u skladištima u Srbiji i Mađarskoj, kao i da su rezerve naftnih derivata bile 54 odsto veće na kraju 2022. u odnosu na 2021. godinu. Kazala je da smo zahvaljujući fiskalnim reformama iz prethodnih godina i aktivnom delovanju države u energetske krizi, uspeli da sačuvamo konkurentnost privrede i privlačnost Srbije za investicije, kao i da se enormni rast cena na berzama ne prelije u punoj meri na domaće tržište.

Na istom panelu, direktor Srbijagasa Dušan Bajatović rekao je da se Srbija dobro pripremila za prethodni period i da ima dobro popunjena skladišta gasa. On je dodao da je potrebno dalje raditi na diverzifikaciji pravaca snabdevanja gasom. Bajatović je rekao da imamo mnogo opcija, među kojima je i gas iz

Azerbejdžana, ali da je tu problem što oni traže dugoročne ugovore, na 10 do 15 godina. Kako je rekao, Srbija ima slobodne kapacitete na Turskom toku, kratkoročne, zbog kojih možemo da uvezemo viškove gasa iz Turske, Bugarske i Grčke, a razgovaralo se o tome i sa Katarom..

Predsednik Nacionalnog naftnog komiteta Srbije Goran Stojilković (foto) rekao je da je domaći naftni

sektor spremno dočeka krizni period i da je tržište bilo uredno snabdeveno. "Za naftni sektor kriza je počela znatno ranije od 2022. godine, tačnije od

četvrtog kvartala 2019. godine. Od tada je bilo mnogo poremećaja na tržištu, posebno je otežano budžetiranje, ali su nam ti izazovi pomogli da ojačamo svoju efikasnost i otpornost. Iako je u prethodnoj godini rasla potražnja za naftnim derivatima, isporuke su tekle bez zastoja", rekao je Stojilković.

On je naveo da Srbija, zahvaljujući značajnim investicijama, ima konkurentne kapacitete za preradu nafte i da je rafinerija u Pančevu radila punim kapacitetom kako bi ispunila zahteve tržišta. "Zahvaljujući svemu tome, mogu da kažem da će u kratkoročnom periodu stabilnost domaćeg tržišta biti održana", rekao je Stojilković i podržao dalju diverzifikaciju pravaca snabdevanja Srbije naftom.

NNKS na samitu energetike „SET- TREBINJE 2023“

Šta donosi energetska budućnost

Na panelu čija je tema bila „Regionalni pristup snabdevanju energentima (gas, nafta, uglj) u vreme krize sa osvrtom na proces dekarbonizacije u regiji“, ispred NNKS-a učestvovao je Tomislav Mićović, član Izvršnog odbora

Piše: Marina Dabetić

Samit energetike „SET- TREBINJE 2023“ je održan po četvrti put, od 22.03. do 24.03.2023.godine i postao je jedan od vodećih regionalnih poslovnih događaj na temu energetske budućnosti. Devet panela na kojima se govorilo o najaktuelnijim temama je pružilo odgovore, razmenu iskustava i omogućilo saradnju brojnih učesnika. Teme SET – TREBINJE 2023 su važne za razvoj energetske sektora u regionu i usklađenost zakonodavstva iz te oblasti sa direktivama Evropske Unije, energetske politikom i procesom integracije.

Samit je u okviru jednog od panela obrađivao teme iz oblasti ubrzanja regionalnog održivog plana i prelaz na čistu energiju sa posebnim akcentom na ulogu Evropske Unije u tom procesu (moderator panela je bio Janez Kopač, donedavni direktor Sekretarijata Energetske zajednice i aktuelni konsultant projekta EU4 Energy). Usled velike energetske krize, mnoge zemlje, ma koliko težili brzom prelasku na čistu energiju, zbog velikog procenta uglja u ukupnoj proizvodnji električne energije, nemaju hrabrosti da se odreknu termoelektrana. Region je u raskoraku između

zacrtnih ciljeva Zelene agende i potreba za sigurnim i stabilnim snabdevanjem.

Zemlje regiona su prihvatile obavezu usklađivanja regulative sa standardima EU, među kojima je i dekarbonizacija, odnosno zamena proizvodnje energije iz fosilnih goriva sa obnovljivim izvorima. Iako svesne preuzetih obaveza, zemlje regiona će vrlo verovatno tražiti razumevanje EU za dinamiku prilagođavanja rokovima u cilju održavanja svoje energetske stabilnosti.

Na SET 2023 je razgovarano o temama vezanim za cenu električne energije, razvoj tržišta električne energije, bezbednost energetske sektora, razvoj elektromobilnosti u regionu, snabdevanje gasom, naftom i ugljem u vreme energetske krize, kao i o perspektivi i trendovima u svakom od ovih energenata, sa posebnim akcentom na dekarbonizaciju. Na SET - TREBINJE 2023 su učestvovali predstavnici Vlade Republike Srpske, Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa Republike Srpske, ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske, Ministar inostranih poslova Mađarske, predstavnici iz energetske i IT kompanija iz Republike Srpske, Srbije, Crne Gore, Slovenije, Makedonije, predstavnici iz Federacije BiH, Energetske zajednice.

Nacionalni naftni komitet Srbije – Svetskog naftnog saveta je učestvovao na konferenciji u sledećem sastavu: Tomislav Mićović, član Izvršnog odbora NNKS – WPC i Marina Dabetić, predsednik Nadzornog odbora. Tomislav Mićović je učestvovao na panelu čija je tema bila „Regionalni pristup snabdevanju energentima (gas, nafta, uglj) u vreme

krize sa osvrtnom na proces dekarbonizacije u regiji“ . Moderator panela je bio Milovan Bajić, direktor Krajina Petrol iz Banja Luke, a uvodnu reč na panelu je dao Goran Ašonja, direktor Gas promet Pale sa svojom prezentacijom „Energetska kriza u EU (2021-22) i proces dekarbonizacije (na primeru prirodnog gasa)

Na panelu su učestvovali i Momčilo AntoniĆ, direktor Gas-RES Banja Luka, Nedeljko Elek, direktor Sarajevo-gas, Istočno Sarajevo, Aleksandar Ivanković, izvršni direktor Optima Group a.d. Banja Luka, Hermedin Zornić, Naftni terminali FBiH, Janez Rošer, generalni direktor Premogovec Velenje Slovenija. Mićović je informisao o događanjima i trendovima na tržištu nafte i derivata nafte u prethodnim godinama u kojima je tržište i proizvodnja bilo ozbiljno uzdrmano epidemijom korona virusa, a nakon toga energetsom krizom izazvanom događanjima u Ukrajini. U završnoj reči panela Mićović je izneo nekoliko zaključaka:

1. 2020. godine je 96% energije koja se koristi u transportu bila energija koja potiče iz nafte, pa je startna pozicija za proces dekarbonizacije u transportu veoma teška u tom smislu.
2. Razvoj ekonomije i društva će se realno još dugo oslanjati na enegiju nafte. Svake godine se povećava proizvodnja nafte u odnosu na prethodnu godinu, izuzetak je samo godina pandemije i to je trend već decenijama.
3. Da bi se energetska tranzicija uspešno sprovela neophodno je istovremeno uz daleko veće investicije razvijati proizvodnju, transport i distribuciju zelene energije.
4. Oslanjajući se na globalne političke odluke, giganti u oblasti istraživanja i proizvodnje nafte su dugoročne investicije usmerili ka proizvodnji zelene energije istovremeno smanjujući ulaganja u istraživanja novih nalazišta nafte. To znači da za 5 do 10 godina globalno tržište energije neće više imati dovoljno jak oslonac za ekonomski rast u nafti.

5. Energetska kriza 2022. godine je pristup ulaganjima u istraživanje novih nalazišta nafte donekle promenila, ali investicije u istraživanje nafte ipak ukazuju da će 2023-2050 zaista biti manja ponuda nafte. Ukoliko se problemi u vezi novih nalazišta nafte i problemi vezani za tranziciju ka novim izvorima energije ne budu rešavali paralelno, proces dekarbonizacije i prelazak na nove izvore energije može stvoriti ozbiljne probleme.
6. Predviđanja i procene uvek imaju i određeni procenat greške. Početkom 20. veka, strategije razvoja transporta su isključivo računale na povećanje broja novih konjskih zaprega, da bi nakon revolucionarnih tehničkih i tehnoloških pronalazaka u eksploataciji, transportu, preradi sirove nafte, kao i korišćenju derivata nafte bile potpuno promenjene i učinile da 20. vek postane vek nafte kada je transport u pitanju.
7. Po pitanju procesa dekarbonizacije u transportu, mi ne vidimo budućnost jer električni automobili sa baterijama su davno poznati i mada bitno unapređeni oni su ipak proizvod prošlosti, litijum-jonske baterije su sadašnjost, a šta će biti u ne tako dalekoj budućnosti, vodonik ili nešto drugo, mi danas ne znamo. Svaki od ovih novih vidova energije ima svoje prednosti i mane koji određuju kolika je realna mogućnost korišćenja ovih izvora energije, kako po pitanju tehničko-tehnološkog aspekata, tako i po pitanju ekonomskog aspekta, cene, isplativosti i ekonomičnosti.
8. Realno je očekivati da će nauka uskoro doneti rešenja koja će dalje aktivnosti po pitanju izvora energije i dekarbonizacije usmeriti u novom pravcu.

Deset odabranih vesti iz sveta nafte i gasa u 1. kvartalu 2023.

Izvor: Magazin NEDELJA wpcserbia.rs

Vitol prodao udeo u ruskom projektu Vostok Oil

ŽENEVA (januar) - Globalni trgovac robom Vitol saopštio je pred Novu godinu da je prodao svoj udeo u Rosnjeftovom mega projektu Vostok Oil trgovcu Fossil Trading sa sedištem u Dubaiju. Finansijski uslovi posla nisu objavljeni. Vitol i njegov konzorcijski partner Mercantile & Maritime Group kupili su 5% udela u Vostoku za 4 milijarde dolara 2021. Rosnjeftova podfirma RN-Trade poseduje 85% udela. U julu 2022. singapurska robna firma Trafigura je prodala svoj udeo od 10% u Vostok Oil-u hongkonškom trgovcu Nord Axis za neotkrivenu sumu.

Osetno povećanje kineskih uvoznih kvota za naftu

PEKING (januar) - Kina je objavila značajno povećanje svojih kvota za uvoz sirove nafte za ovu godinu, što je najjasniji znak do sada da su kineske rafinerije spremne na materijalno povećanje proizvodnje iporast potražnje za naftom, prenosi Oilprice.com. Kina je početkom januara izdala drugu seriju uvoznih kvota za sirovu naftu za 2023, čime je ukupan iznos za ovu godinu povećan za 20 posto u odnosu na isto vreme lane, prema Reutersu i Bloombergu. Prema dokumentu Ministarstva trgovine, 44 kompanije, uglavnom nezavisne rafinerije, dobile su u ovoj rundi 111,82 miliona tona uvoznih kvota. U kombinaciji sa kvotama od 20 miliona tona u 2023. koje su odobrene za 21 rafineriju u oktobru, to dovodi ukupan broj za ovu godinu na 131,82 miliona tona, u odnosu na 109,03 miliona tona izdatih u prvoj seriji za 2022.

Novi kolektivni ugovori Ina Grupe – neto primanja rastu od 11 do 16 odsto

ZAGREB (januar) - Uprava Ine donela je sredinom januara odluku o novim kolektivnim ugovorima za devet društava hrvatske naftne kompanije, čime se neto primanja radnika povećavaju od januara od 11 do 16 posto.

Predsednik Uprave Ine Péter Ratatics u saopštenju ističe da je „cilj promena osigurati konkurentnost Ine na tržištu rada, na način da uspešno zadržavamo talente i privlačimo nove“.

Primena novih kolektivnih ugovora u Ina Grupi, kako se navodi, stupa na snagu ranije nego inače, pa će rezultate tih promena radnici će videti već na plati za januar 2023. godine, zaključuje se u saopštenju Ine.

BP predstavio prvi evropski koridor za punjenje električnih kamiona

FRANKFURT (januar) - BP Pulse, ogranak za punjenje električnih vozila naftno-gasne kompanije BP, predstavio je prvi evropski javni koridor za punjenje električnih kamiona, izgrađen u Nemačkoj.

Izgrađen duž Rajnsko-alpskog koridora, jedne od najprometnijih evropskih drumskih teretnih ruta, novi koridor za punjenje električnih vozila sastojće se od osam namenskih stanica za punjenje e-kamiona.

Svaka tačka punjenja od 300 kW može napuniti više od 20 električnih kamiona po punjaču svakog dana za oko 45 minuta koristeći ultra-brzo punjenje.

Goldman Sachs predviđa vraćanje cena nafte iznad 100 USD u 2023.

NJUJORK (februar) - Kolebanja koja su obeležila cene nafte i nivo proizvodnje u razdoblju pandemije verovatno se neće smiriti ni ove godine, prema analizi Goldman Sachsa.

Nafta bi se ove godine mogla vratiti iznad 100 dolara po barelu, napominje banka, budući da sankcije prema Rusiji nastavljaju da ograničavaju izvoz sirove nafte - čak i dok Kina ponovno počinje da se otvara nakon pandemije. Goldman Sachs ipak očekuje da nivoi proizvodnje neće moći da prate potražnju 2023.

Nedostatak ulaganja u proizvodnju takođe se smatra pokretačem viših cena, što bi mogao biti veliki problem 2024. godine.

Saudijska Arabija smanjila proizvodnju sirove nafte

RIJAD (februar) - Saudijska Arabija je smanjila ukupnu proizvodnju nafte za 616.000 barela dnevno u periodu od četiri meseca od septembra do decembra 2022. godine, prema analizi Okaz/Saudi Gazette.

Kraljevina je smanjila proizvodnju nafte četvrti mesec zaredom u decembru, svodeći ukupnu saudijsku proizvodnju nafte u tom mesecu na oko 10,44 miliona barela dnevno. OPEC+ je najavio smanjenje

proizvodnje nafte za dva miliona barela dnevno počevši od novembra, kao deo mera za održavanje stabilnosti tržišta nafte i suočavanje sa situacijom neizvesnosti bez presedana na osnovama ponude i potrošnje ključne energetske sirovine.

Janaf u 2022. godini ostvario rekordne poslovne rezultate

ZAGREB (mart) – Jadranski naftovod d.d. ostvario je u 2022. godini najuspešnije poslovne rezultate od svog osnivanja što pokazuje finansijski izveštaji za minulu godinu. Janaf je 2022. godine ostvario ukupne prihode od 897 miliona kuna (119 miliona evra) koji su veći za 13% od ostvarenja prethodne godine.

U 2022. ostvarena je bruto dobit od 377 miliona kuna (50 miliona evra), koja je za gotovo 16% veća od prošlogodišnje, dok neto dobit iznosi 307 miliona kuna (41 milion evra) i veća je za 15% u odnosu na prethodnu godinu prenosi SEEbiz.

Ovako uspešno ostvareni finansijski pokazatelji rezultat su proaktivnog pristupa menadžmenta prema poslovnim partnerima, što je dovelo do visoke iskorišćenosti skladišno-transportnih kapaciteta i osigurano stabilno poslovanje, saopštio je hrvatski naftovodni operator.

Drastično uvećan norveški prihod od nafte i prirodnog gasa

OSLO (mart) - Norveška je u 2022. zaradila čak pet puta više od prodaje nafte i gasa zahvaljujući rekordno visokim cenama, objavila je u utorak državna firma Petoro. Državna kompanija koja zastupa norveške interese u ugovorima o nafti i gasu, uplatila je u norveški državni fond blagostanja 528 milijardi norveških kruna (46,6 mlrd eura), dvostruko više nego lani, a preko pet puta više nego u "normalnoj" godini, prenose mediji upstream.

Prihod je veći za 342 milijarde kruna nego u 2021. zato što se ruski izvoz smanjio, a Norveška je povećala udeo u snabdevanju Evrope gasom.

Bajden odobrio plan bušenja nafte na Aljasci

VAŠINGTON (mart) - Američki predsednik Džozef Bajden odobrio je kontroverzni projekt bušenja nafte na Aljasci nazvan Willow, kojem se protive ekološki aktivisti i neke autohtone zajednice na Aljasci, upozoravajući na klimatske promene, ugroženost divljih životinja i moguću nestašicu hrane.

Projekt Willow multinacionalne kompanije Conoco Phillips, koji uključuje višedecenijsko bušenje nafte i gasa na tri lokacije u vlasništvu američke vlade ukupne površine 23 miliona hektara na teritoriju poznatom kao Nacionalne rezerve nafte - Aljaska, biće biti jedan od najvećih te vrste na američkom tlu, prenosi agencija AP. Procenjuje se da će ovo nalazište proizvoditi oko 180.000 barela nafte dnevno u razdoblju od 30 godina

Kazahstan zabranio izvoz naftnih proizvoda na četiri meseca

ASTANA (mart) - Kazahstan, jedan od najvećih svetskih izvoznika nafte, odlučio je da od 18. februara obustavi izvoz naftnih derivata na period od četiri meseca. U saopštenju koje je izdao kazahstanski komitet za državne prihode navodi se da se zabrana odnosi na benzin, dizel gorivo i druge naftne derivate sa izuzetkom maziva", preneo je Interfax.

Zabranom izvoza zemlja ima za cilj da osigura da građani Kazahstana ne budu lišeni energije koja im je potrebna za preživljavanje. Ovim potezom proširuje se slična zabrana naftnih derivata, koja je uvedena u novembru 2021, a koja je istekla 21. maja 2022., u vreme kada se zemlja borila s nestašicom motornih goriva. Kazahstan je deveti po veličini globalni izvoznik sirove nafte.

ČLANICE NNKS-WPC

Poslovanje NIS-a u 2022. godini

U 2022. godini NIS je sa uspehom realizovao svoje prioritete. U uslovima nestabilnosti na tržištu i u izazovnom makroekonomskom okruženju očuvano je uredno snabdevanje domaćeg tržišta svim vrstama goriva i nastavljena dalja modernizacija NIS grupe. U razvojne projekte u prošloj godini NIS je uložio 22,1 milijardu dinara, što je 9 odsto više u odnosu na kapitalna ulaganja 2021. godine. NIS je ostao i jedan od najvećih budžetskih davalaca u Republici Srbiji imajući u vidu da obračunate obaveze po osnovu poreza i drugih javnih prihoda iznose 231,7 milijardi dinara, odnosno 22 odsto više nego godinu dana ranije.

Prošla godina za NIS je bila obeležena i rekordnim rezultatima u oblasti prerade i prometa. U Rafineriji nafte Pančevo ukupno je prerađeno 4,42 miliona tona sirove nafte i poluproizvoda što je najbolje ostvarenje od 2009. godine (66% više u poređenju sa 2009. godinom) i 12 odsto više od obima prerade u 2021. godini.

U oblasti prometa, NIS je uspeo da odgovori na uvećanu potražnju na tržištu, ali i nastavi sa modernizacijom maloprodajne mreže. Ukupan obim prometa naftnih derivata u 2022. godini iznosi 4,36 miliona tona, što je 8 odsto više u odnosu na uporedni izveštajni period.

NIS

Kada je reč o istraživanju i proizvodnji, ostvaren je plan i ukupno proizvedeno 1,17 miliona uslovnih tona nafte i gasa. U oblasti energetike, NIS je sa partnerima započeo proizvodnju električne energije iz gasa u TE-TO Pančevo i time dodatno doprineo energetske stabilnosti Srbije jer se sva proizvedena energija isporučuje u domaći distributivni sistem. Započeta je i realizacija projekta izgradnje solarnih panela na odabranim benzinskim stanicama. Razvoj ovog projekta biće nastavljen i u 2023. godini.

Pored toga, NIS je i u 2022. godini nastavio da pruža snažan doprinos razvoju zajednice i unapređenju zaštite životne sredine. U društveno odgovorne projekte NIS je uložio 360 miliona dinara, dok je u realizaciju ekoloških projekata investirano gotovo 315 miliona dinara.

NIS u razvoj maloprodajne mreže uložio 1,5 milijardi dinara

Kompanija NIS uložila je u modernizaciju i razvoj maloprodajne mreže u 2022. godini gotovo 1,5 milijardi dinara. U toku prošle godine NIS je pustio u rad devet modernizovanih NIS Petrol benzinskih stanica, od čega je kompletno rekonstruisano šest, dok su otvorene tri potpuno nove stanice.

Konkretno, reč je o modernizovanim NIS Petrol benzinskim stanicama u Kučevu, Kostolcu, Lajkovcu, Knjaževcu, Veterniku i Srbobranu, dok su izgrađena i tri nova maloprodajna objekta i to „Zemun 1“ u Beogradu, NIS Petrol objekat „Petrovaradin“, kao i Gazprom benzinska stanica „Bački Vinogradi“, blizu graničnog prelaza Horgoš.

Format novootvorenih benzinskih stanica prilagođen je potrebama lokalnog tržišta i uključuje kako objekte koji su urađeni u novom XS ekonomičnom formatu namenjenom stanicama na dobrim lokacijama, ali malim parcelama, pa do benzinskih stanica u formatu M-autoput kao što je Gazprom objekat „Bački Vinogradi“, na auto-putu Beograd-Budimpešta blizu graničnog prelaza Horgoš.

NIS na Kopaonik biznis forumu

Panel „Obrazovanje: putevi ka kompetencijama“ održan je u okviru 30. Kopaonik biznis foruma, a u ime kompanije NIS na skupu je učestvovao Vadim Smirnov, zamenik generalnog direktora i direktor Funkcije za odnose sa državnim organima i korporativne komunikacije. Ostali učesnici panela bili su: Nebojša Bjelotomić, direktor Inicijative digitalna Srbija, Jelena Ostojić, profesor Četvrte beogradske gimnazije i Miloš Đuričanin, direktor za strategiju i razvoj Nordeus fondacije.

Na panelu je zajednički ocenjeno da je, pored formalnog obrazovanja, učenicima i studentima potreban pristup neformalnim oblicima obrazovanja kako bi uspešno odgovorili na potrebe savremenog tržišta rada. Na panelu je takođe istaknuto da

kompanije mogu značajno da doprinesu unapređenjima u oblasti obrazovanja. Kao dobar primer je navedena kompanija NIS koja kroz program „Energija znanja“ saraduje sa brojnim domaćim i međunarodnim obrazovnim ustanovama i stipendira talentovane studente.

NIS nabavio 121 novu vagon cisternu za prevoz naftnih derivata

Kompanija NIS nabavila je u toku prošle godine 121 novu vagon cisternu za prevoz naftnih derivata od Rafinerije nafte Pančevo do skladišta kompanije širom Srbije. Nove cisterne ispunjavaju najviše svetske tehnološke i bezbednosne standarde za prevoz derivata i odlikuju ih vrhunske tehničke karakteristike.

Pored smanjenja troškova zbog dosadašnjeg iznajmljivanja vagon cisterni, nabavka novih doneće i druge značajne benefite koji će dodatno unaprediti sigurnost prevoza derivata iz domaće rafinerije. Nove vagon cisterne mogu da saobraćaju na teritoriji cele Evrope i izgrađene su u skladu sa relevantnim propisima iz oblasti prevoza železnicom i prevoza opasne robe. U nove vagon cisterne će moći da se utovari i do 15 tona više derivata u odnosu na postojeći vozni park. Na taj način iskorišćenost jednog transportnog sredstava je povećana do 23%. Realizacijom ove nabavke, NIS ne ulaže samo u modernizaciju svog voznog parka, već i doprinosi povećanju efikasnosti i bezbednosti u saobraćaju, vodeći istovremeno računa o očuvanju kvaliteta derivata prilikom njihovog transportovanja.

Više od 850.000 aktivnih korisnika „Sa nama na putu“

Program lojalnosti „Sa nama na putu“ nastavlja da opravdava poverenje potrošača, pa tako danas više od 850.000 vozača u Srbiji aktivno koristi karticu lojalnosti kompanije NIS.

Reč je o najvećem programu lojalnosti na domaćem tržištu koji omogućava sakupljanje bonus poena, a samim tim i ostvarivanje značajnih ušteda prilikom svake kupovine na benzinskim stanicama NIS-a.

Vodeći se inovativnim pristupom poslovanju, NIS je tokom prethodnih godina uveo i dodatne funkcionalnosti u okviru svog programa lojalnosti pa je tako omogućen pristup programu i putem istoimene mobilne aplikacije.

Istovremeno, online članstvo omogućava da korisnik na brz i pristupačan način, u svega nekoliko klikova, koristi pogodnosti „Sa nama na putu“ programa koje su mu dostupne na više od trista NIS Petrol i Gazprom benzinskih stanica u Srbiji.

Kompanija NIS pokrenula je program lojalnosti „Sa nama na putu“ pre sedam godina, kako bi svojim potrošačima omogućila da prilikom kupovine goriva, proizvoda ili usluga na NIS Petrol i Gazprom benzinskim stanicama sakupljaju bonus poene, koje mogu naknadno da iskoriste i na taj način ostvare značajne uštede. Danas je program lojalnosti NIS-a – „broj 1“ program za vozače u Srbiji, a „Sa nama na putu“ mobilna aplikacija nalazi se među prve tri besplatne poslovne aplikacije.

Više od 250.000 korisnika „Drive.Go“

Potrošači u Srbiji prepoznali su prednosti korišćenja „Drive.Go“ mobilne aplikacije, pa je tako od momenta lansiranja ove inovativne usluge u aprilu 2020. godine do danas više od 250.000 potrošača preuzelo ovu aplikaciju za plaćanje goriva.

„Drive.Go“ omogućava potrošačima plaćanje goriva putem mobilnog telefona na samom tačionom mestu, bez potrebe odlaska na kasu na benzinskoj stanici i na taj način štedi vreme i omogućava bezbednu i jednostavnu kupovinu goriva.

Korišćenje „Drive.Go“ mobilne aplikacije je krajnje jednostavno i sigurno za potrošače, a sve što je potrebno jeste da se aplikacija preuzme sa „Google Play“, „Apple Store“ ili „Huawei App Gallery“. Prilikom svakog točenja neophodno je da se aplikacija aktivira na mobilnom uređaju, pre ili posle točenja skenira QR kod koji se nalazi na tačionom mestu, a nakon dopune rezervoara klikne na opciju „plati“ u mobilnoj aplikaciji čime je proces kupovine i plaćanja završen. Svi podaci o platnoj kartici koji se unose prilikom registracije naloga čuvaju se na sigurnosnoj stranici banke, tako da je korišćenje platne kartice uz „Drive.Go“ potpuno bezbedno.

Mobilna aplikacija Drive.Go, nagrađena je ove godine specijalnim priznanjem časopisa „PC Press“ – „Top 50“ najboljih online sadržaja, u kategoriji „Digital Innovation“. Priznanja su dodeljena 26. put i predstavljaju jedini zvanični izbor najboljih stranica na društvenim mrežama, sajtova i aplikacija u Srbiji.

Novih 27 mladih stručnjaka u NIS-u

Rad u NIS-u započelo je 27 mladih stručnjaka izabраних na konkursu programa „NIS Energy“, u skladu sa potrebama biznisa. Oni su sa kompanijom zaključili Ugovor o radu na određeno vreme u trajanju od godinu dana i imaju mogućnost da nakon isteka programa nastave da rade u NIS-u, ukoliko za to postoji obostrani interes.

Polaznici će za vreme ovog jednogodišnjeg plaćenog programa proći praktične obuke iz svoje oblasti poslovanja, biti u prilici da se upoznaju sa svim delatnostima NIS-a, kao i da čuju predavanja o trendovima u naftnoj industriji. Nakon šest meseci angažmana u NIS-u, učesnici će dobiti priliku da rade na sopstvenom projektu, a sve vreme trajanja programa imaće podršku mentora, zaposlenih NIS-a, koji će ih podržati tokom upoznavanja sa kompanijom i kolegama, te ih usmeriti u daljem profesionalnom razvoju.

U ovom ciklusu programa „NIS Energy“ na konkurs su mogli da se prijave diplomci Mašinskog, Tehničkog, Tehnološko-metalurškog, Elektrotehničkog, Rudarsko-geološkog fakulteta, Fakulteta tehničkih nauka, Fakulteta organizacionih nauka, Ekonomskog, Saobraćajnog, Prirodno-matematičkog i drugih fakulteta.

Prethodne dve sezone „NIS Energy“ uspešno je završilo 36 polaznika i svi su ostali u timu NIS-a nakon završetka programa.

NIKADA LAKŠE DO UŠTEDA

SA NAMA NA PUTU
PROGRAM LOJALNOSTI

PREUZMI APLIKACIJU

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

EXPLORE IT ON
AppGallery

U fokusu interkonekcija Srbija-Bugarska, poslovni rezultati u 2022. i izmenjen program poslovanja za ovu godinu

Jedan od najbitnijih događaja u gasnom sektoru u prvom kvartalu 2022. godine svakako je početak izgradnje gasnog interkonektora između Srbije i Bugarske na bugarskoj teritoriji, kojem su prisustvovali predsednik Srbije Aleksandar Vučić i predsednik Bugarske Rumén Radev.

Na ovom skupu bili su prisutni i šef delegacije EU u Srbiji Emanuel Žiofre, ministri energetike obe zemlje, Dubravka Đedović i Rosen Hristov, kao i direktori Srbijagasa i Bulgartransgaza Dušan Bajatović i Vladimir Malinov. Putem video veze obratila se komesarka za energiju EU Kadri Simson.

Međusistemska gasna veza „Bugarska-Srbija“ u Srbiji, kao što je poznato, biće dugačka 109 kilometara, a ukupna dužina dvosmernog gasovoda kroz obe države je 170 kilometara, od Novog Iskara u blizini Sofije do Niša. Gasovod je kapaciteta 1,8 milijardi kubnih metara gasa godišnje, a predviđeno je da bude operativan sredinom ove godine.

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić rekao je tom prilikom da je srećan kada prijatelji kao što su Srbija i Bugarska mogu da rade zajedno na važnim projektima.

-Interkonektor će omogućiti da se Srbija više snabdeva i tečnim gasom. Ovo je velika stvar, evropski projekat, preko naše zemlje ćemo snabdevati i druge zemlje Zapadnog Balkana, rekao je Vučić i zahvalio Bugarskoj što Srbija „nijedan dan nije imala problema sa Bugarskom zbog tranzita putem Turskog toka“.

Interkonektor se, kako je rečeno, sa 22 miliona evra finansira iz budžeta, a ovaj budući gasovod omogućiće više energetske izvora i povezaće Srbiju sa Evropom i svetom. Ukupna vrednost gasnog interkonektora Niš – Dimitrovgrad – Bugarska je 85,5 miliona evra, od kojih Evropska investiciona banka (EIB) kreditira 25 miliona evra, 49,6 miliona je bespovratno sufinansiranje EU iz IPA fondova, dok će se ostatak troškova pokrivati iz budžeta Srbije i sredstava JP „SRBIJAGAS“.

Upravo gasna interkonekcija sa Bugarskom bila je glavna tema razgovora generalnog direktora Srbijagasa Dušana Bajatovića i ministarke rudarstva i energetike Dubravke Đedović. Oni su razgovarali, pored ostalog, razgovarali i o gasovodu Niš-Batajnica i gasnoj interkonekciji sa Severnom Makedonijom.

Direktor Bajatović informisao je ministarku o tome da je u narednom periodu planirana poseta Bugarskoj i obilazak radova na njihovoj strani gasovoda, kako bi se uverili da dinamika radova u toj zemlji prati predviđene rokove.

Na početku godine, država Srbija je zakonom dala garancije u koristi tri banke po zaduženju JP „SRBIJAGAS“ od ukupno 105 miliona evra i 2,35 milijardi dinara i pripadajuće kamate. Republika Srbija prihvatila je obavezu da neopozivo, bezuslovno, bez prigovora i na prvi poziv garantuje, da će izmiriti dug Srbijagasa prema tim bankama ukoliko ova kompanija ne izvrši tu svoju obavezu blagovremeno.

Domaća javnost je, putem saopštenja, redovno informisana o sadržaju sednica Nadzornog odbora Javnog preduzeća „SRBIJAGAS“. Tako su, u zakonskim rokovima, usvojeni Redovni finansijski izveštaji preduzeća za 2022. godinu, Finansijski izveštaji -bilans stanja i bilans uspeha za isti period po delatnostima, kao i Izveštaj o realizaciji godišnjeg Programa poslovanja JP „Srbijagas“ u periodu 01.01-

31.12.2022, koji je urađen nakon izrade finansijskih izveštaja za prošlu poslovnu godinu.

Preduzeće je, u protekloj godini, kao rezultat svih poslovnih aktivnosti menadžmenta, Nadzornog odbora i svih zaposlenih, ostvarilo pozitivna kretanja većine osnovnih finansijskih pokazatelja poslovanja i iskazalo poslovnu i neto dobit. Poslovanje Srbijagasa obeležile su aktivnosti na sigurnom snabdevanju tržišta prirodnim gasom, kao i na strateškim investicionim projektima, prilagođavanju poslovanja uslovima rekordnog rasta cena gasa u Evropi i sveti, kao i nastavku napora u cilju poboljšanja svih parametara poslovanja.

Predsednik Nadzornog odbora, prof. dr Muamer Redžović pohvalio je napore i aktivnosti svih zaposlenih i menadžmenta za postizanje dobrih rezultata u jednoj veoma teškoj godini, godini rekordnih cena gasa na tržištu i godini velike neizvesnosti u snabdevanju.

Na sednici održanoj krajem marta, Nadzorni odbor usvojio je Predlog Programa o izmenama i dopunama Programa poslovanja kompanije za 2023. godinu. U tom dokumentu, u okviru fizičkog obima poslovanja kompanije, korigovane su, odnosno uvećane, planske veličine ukupne nabavke gasa u smislu većeg utiskivanja nabavljenih količina prirodnog gasa u Podzemno skladište Banatski Dvor, u cilju obezbeđenja sigurnosti snabdevanja tržišta Republike Srbije prirodnim gasom u narednoj zimskoj sezoni.

U Rebalans Programa poslovanja ubačena je i projekcija povećanja regulisanih cena za javno snabdevanje malih kupaca i domaćinstava, na nivou od 10% počev od 1. maja ove godine, a obuhvaćen je i izmenjen Plan zarada zaposlenih u JP „Srbijagas“ u skladu sa potpisanim izmenama Kolektivnog ugovora, kojim je utvrđeno povećanje osnovne zarade u iznosu od 6%, a uzeta u obzir i fluktuacija zaposlenih.

Direktor Srbijagasa Dušan Bajatović bio je na početku godine čest gost najgledanijih medija u zemlji i tom prilikom je govorio o najaktuelnijim temama u vezi sa cenama i snabdevanjem prirodnim gasom. Najavio je, već pomenuto, povećanje cene od 1. maja i eventualno još jednu korekciju cene na jesen, ali i istakao da Srbija ima višak gasa zbog dobrih dugoročnih ugovora.

-Ljudi su štedeli, elektroprivreda dobro stoji i proizvodi struju iz uglja, a ne iz gasa, pa smo odlučili da ga skladištimo u Banatskom Dvoru, gde će zalihe dostići 750 miliona kubnih metara, rekao je Bajatović. On je naveo da su ostale i zalihe u skladištima zakupljenim u Mađarskoj i da je zakup produžen i plaćen za još godinu dana.

-Srbija će imati rezerve između između 800 i 900 miliona kubnih metara gasa rekao je Bajatović, navodeći da je naša zemlja već rezervisala 300 miliona kubika gasa u LNG terminalu za tečni prirodni gas u grčkoj luci Aleksandropolis.

-Česte su kritike da je Srbijagas gubitaš, a mi imamo više od 5 milijardi evra profit ove godine. Kad sam došao za direktora, prosečna plata je bila pet puta veća od prosečne zarade u Novom Sadu, a sad je 20 odsto niža. Razlog je jer država nije dozvoljavala povišice. Sad radimo na dodatnim količinama gasa, ovih dana pravimo dogovor za još 200 miliona kubnih metara, pa ćemo imati 750 miliona. Mimo toga ćemo dokupiti gas i uskladištiti ga u Mađarskoj. Ne vidim da će cene ubuduće divljati, dodao je direktor Bajatović.

U jednom od ovih intervjuja, on je najavio da će Srbijagas napraviti svoju kompaniju u Budimpešti, a postoji ideja bugarske vlade da se regionalno dogovori strateška kupovina gasa za sve. On je, gostujući na jednom od najgledanijih TV kanala, kazao da to nije lako rešiti, jer svako gleda da zaštiti sebe, ali je da je ovo prvi put da se u regionu o tome govori.

ЕНЕРГИЈА која нас спаја

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Булевар ослобођења 69, 21000 Нови Сад, Србија
ТЕЛ +381 21 481 1004 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

 СРБИЈАГАС

ČLANICE NNKS-WPC

Nova vizuelna obeležja brenda LUKOIL na benzinskim stanicama u Srbiji

U okviru inovativnog pilot projekta LUKOIL SRBIJA je ugradila toteme najnovije generacije, sa multi-medijalnom tehnologijom na autoputskim benzinskim stanicama „Aerodrom“, „Mihajlovac 2“ i „Aleksinac autoput“, kao i bočne obloge nadstrešnice, sa dinamičkim osvetljenjem, koji su postavljeni na benzinskim stanicama „Dobanovci jug“, „Mihajlovac 2“ i „Aleksinac autoput“.

LUKOIL

Odabrani su udarni elementi brenda, uzimajući kao polaznu tačku najnovije korporativne standarde LUKOIL. Glavni cilj je bio da totemi na autoputskim premijum benzinskim stanicama, sa elektronskim displejima i multi-medijalnom tehnologijom, značajno većih dimenzija i visine 12 metara, kao i frizovi nadstrešnica sa dinamičkom rasvetom, zahvaljujući svom položaju i vidljivosti komuniciraju sa potrošačima sa većih udaljenosti u sezoni putovanja, kada je saobraćaj ovim trasama značajno pojačan.

LUKOIL i NURDOR za decu obolelu od raka

LUKOIL SRBIJA humanitarnom akcijom pomaže Nacionalnom udruženju roditelja dece obolele od raka u misiji poboljšanja kvaliteta lečenja i života obolele dece i njihovih porodica.

Kompanija je na 80 svojih benzinskih stanica

pokrenula akciju u kojoj od prodate bilo koje šoljice Julius Meinl kafe izdvaja pet dinara za podršku Nacionalnom udruženju roditelja dece obolele od raka (NURDOR).

Novčana sredstva, prikupljena u akciji koja je trajala od 20. januara do 20. februara ove godine LUKOIL SRBIJA je uplatila u jednaka tri dela na račune tri centra NURDOR-a: u Beogradu Novom Sadu i Nišu. Cilj ove zajedničke akcije nije samo prikupljanje sredstava, već i podizanje nivoa svesti o neophodnosti podrške ovom nacionalnom udruženju, o njihovim humanim aktivnostima i nastojanjima da se poboljša život dece obolele od raka.

Saradnja sa Gradom Beogradom se razvija

Dugogodišnja saradnja LUKOIL SRBIJA sa Gradom Beogradom kroz program podrške projektima od značaja u oblasti kulture, ekologije, sporta i socijalnih programa biće nastavljena u skladu sa potrebama lokalne zajednice i ciljevima naše kompanije, zaključeno je na sastanku na kome su prisustvovali predstavnici rukovodstva Grada i našeg Društva.

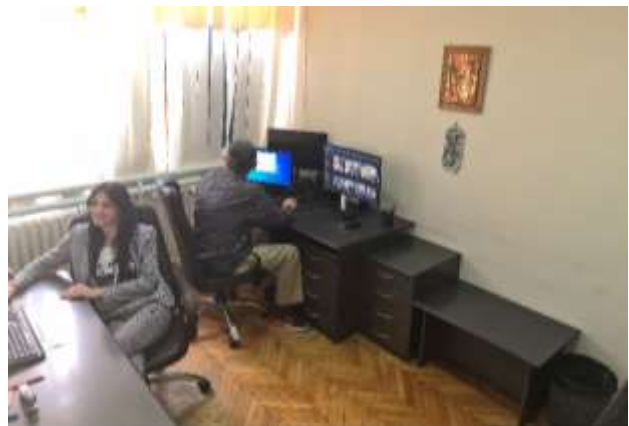
Ove godine je doneta odluka da već tradicionalna podrška bude usmerena na uređenje gradskih pakova, ozelenjavanje i opremanje površina kako bi bile pogodne za korišćenje Beograđanima svih uzrasta.

Predstavnici gradskog rukovodstva i kompanije su se složili da je negovanje ovakve saradnje i uzajamnog poštovanja jedan od preduslova za razvoj, upotpunjavanje i stvaranja novih sadržaja za dobrobit stanovnika i posetilaca glavnog grada. U strategiji poslovanja LUKOIL-a je istaknut kao važan društveno odgovorni segment i želja da se da dublji doprinos sredini u kojoj posluje. Ovaj pravac dobija još više na značaju, imajući u vidu da kompanija ove godine navršava 20 godina poslovanja u Srbiji i već dve decenije ostavlja duboki trag kroz raznovrsne humanitarne, ekološke i društveno odgovorne projekte.

Nameštaj za Sportsku gimnaziju u Beogradu

LUKOIL SRBIJA je uputila pomoć Sportskoj gimnaziji u Beogradu kroz opremanje različitih prostorija u ovoj ustanovi. Kvalitetan kancelarijski nameštaj koji je doniralo Društvo u Sportskoj gimnaziji je našao svoju primenu i zamenio preko 150 dotrajalih komada u biblioteci, zbornici, kabinetima i administrativnim prostorijama gimnazije,

U okviru programa društveno odgovornih aktivnosti koje LUKOIL SRBIJA sprovodi tokom jubilarne godine, istaknuto mesto je našla i ova donacija. Po rečima direktorke Sportske gimnazije Ivanke Kovačević ova vrsta pomoći je od velike koristi, kako upotrebne, tako i estetske jer je oplemenila prostor u kome veliki deo svog vremena provode učenici i kolektiv škole koja već 21 godinu kao jedina državna gimnazija u Srbiji s posebnom pažnjom obrazuje mlade sportiste i podržava zdrav stil života.

Zajedno za školarce OŠ „Sveti Sava“ iz Niša

Od svakog prodatog litra ECTO derivata na benzinskim stanicama LUKOIL u Nišu dinar za svrhe pomoći Osnovnoj školi „Sveti Sava“ iz Niša.

LUKOIL SRBIJA u periodu od 20. januara do 10. aprila ove godine sprovodi akciju u okviru koje od svakog prodatog litra ECTO goriva na pet benzinskih stanica u Nišu izdvaja jedan dinar za svrhe pomoći Osnovnoj školi „Sveti Sava“.

Ova akcija je inspirisana nastojanjem kompanije da pruži pomoć zajednici u kojoj posluje te je stoga izabrana najveća niška osnovna škola.

Novčana sredstva prikupljena u ovoj akciji zahvaljujući Nišlijama, lojalnim potrošačima LUKOIL SRBIJA, biće iskorišćena za adekvatno opremanje neophodnih kabineta ove osnovne škole.

Podrška Oldtajmer klubu Beograd na 55. Međunarodnom salonu automobila

Na 55. Međunarodnom salonu automobila koji se održava u Beogradu od 22. do 28. marta, uz podršku LUKOIL-a održan je Memorijal kraljevića Tomislava Karađorđevića koji okuplja oko 100 vlasnika oldtajmera iz cele Srbije. Za najlepše automobile LUKOIL SRBIJA je obezbedila nagrade u vidu svojih motornih ulja i autokozmetike LUKOIL. Događaj su svečano otvorili princ Mihajlo, sin kraljevića Tomislava i princeza Ljubica.

Tokom skoro 20 godina svog postojanja Oldtajmer klub Beograd je organizovao različite manifestacije: relije, izložbe, revije, sajamska izlaganja, a sve u svrhu isticanja lepote i istorijske vrednosti starih automobila, kazao je Bora Nastasić, predsednik udruženja, istakavši da bez dugogodišnje podrške LUKOIL-a broj i kvalitet ovih manifestacija ne bi bio na ovako visokom nivou.

Ovu značajnu međunarodnu manifestaciju svake godine poseti više desetina hiljada posetilaca koji na ovaj način imaju priliku da se upoznaju sa proizvodnom gamom LUKOIL.

ГОДИНА У СРБИЈИ

LUKOIL

REDAKCIJA:

Glavni i odgovorni urednik: Stefan Despotović

Izvršni urednik: Dušan Daković

Novinar, stručni saradnik: Vladimir Spasić

Email: nnkspress@wpcserbia.rs

COBISS.SR-ID 215040012